

**Møte mandag den 19. mars 2007 kl. 10**

President: C a r l I . H a g e n

D a g s o r d e n (nr. 61):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth og Ulf Erik Knudsen om omorganisering av Norsk rikskringkasting (NRK), og avvikling av ordningen med fjernsynslisens (Innst. S. nr. 118 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:11 (2006-2007))
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet) (Innst. S. nr. 147 (2006-2007), jf. St.meld. nr. 11 (2006-2007))
3. Referat

**Presidenten:** Representanten Anne Margrethe Larsen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende permisjonssøknader foreligger:

- fra representantene Thore A. Nistad og Finn Martin Vallersnes om permisjon i tiden fra og med 19. mars til og med 21. mars, begge for å delta i nordisk møte i Den Interparlamentariske Union i Reykjavik
- fra Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe om permisjon for representanten Heikki Holmås i dagene 19. og 20. mars for å delta i møte i NATOs parlamentariske forsamling i London
- fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om fødselspermisjon for representanten Per Sandberg i tiden fra og med 19. mars til og med 31. mars

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:  
For Oppland fylke: Morten Ørsal Johansen  
For Oslo: Ingunn Gjerstad  
For Rogaland fylke: Siri A. Meling  
For Sør-Trøndelag fylke: Hanne Dyveke Søttar
3. Morten Ørsal Johansen og Siri A. Meling innvelges i Lagtinget for den tid de møter for henholdsvis representantene Thore A. Nistad og Finn Martin Vallersnes.

**Presidenten:** Morten Ørsal Johansen, Ingunn Gjerstad, Siri A. Meling og Hanne Dyveke Søttar er til stede og vil ta sete.

*Valg av settepresidenter*

**Presidenten:** Presidenten vil foreslå at det velges tre settepresidenter for Stortingets møter i dag og resten av inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Solveig Horne, Hans Frode Kielland Asmyhr og Kenneth Svendsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Solveig Horne, Hans Frode Kielland

Asmyhr og Kenneth Svendsen anses enstemmig valgt som settepresidenter for inneværende ukes møter.

Statsråd Trond Giske overbrakte følgende kgl. proposisjoner:

- Proposisjon om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av EUs rammeprogram for konkurranseevne og innovasjon (2007–2013)
- Proposisjon om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av fellesprogrammet for sysselsetting og sosial solidaritet – PROGRESS (2007-2013)
- Proposisjon om dekning av kostnader knyttet til oljeforurensning fra fartøyet MS «Server»

**Presidenten:** Proposisjonene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

*Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth og Ulf Erik Knudsen om omorganisering av Norsk rikskringkasting (NRK), og avvikling av ordningen med fjernsynslisens* (Innst. S. nr. 118 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:11 (2006-2007))

**Presidenten:** Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hvert parti og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen – innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

**Espen Johnsen (A) [10:04:43]** (ordfører for saka): Framstegspartiet har no, som dei har gjort før, lagt fram forslag om at NRK skal seljast, og at lisensinnkrevjinga skal fjernast. Grunngevinga er, no som før, omsynet til konkurranse innan radio- og fjernsynsbransjen. Eg skal kome nærmare inn på det etter kvart.

Dei andre partia har eit diametralt forskjellig syn på betydninga av NRK. Vi er alle einige om kor viktig det er med ei fri og uavhengig presse, og kor viktig det er at NRK, som andre, har ei fri stilling redaksjonelt.

Men vi meiner altså, i motsetning til Framstegspartiet, at vi treng ein sterk allmennkringkastar.

Vi meiner at det er viktig med eit NRK som varetek og utviklar norsk språk og kultur. NRK er landets største og viktigaste kulturelformidlar, og dei har eit ansvar for å tilby program til alle delar av befolkninga, same kvar vi bur, om vi er unge eller gamle, om vi representerer ulike minoritetar.

NRK varetek eit mangfald av uttrykk og formidling som er viktig.

Eg ser av innstillinga at Framstegspartiet ikkje skjønar at det er mogleg å vere oppteken av desse forholda samtidig som vi er opptekne av eit kulturelt mangfald. Vel, den debatten skal vi ikkje ta her i dag, men eg skal berre slå fast at dette er og blir same saka. Det å lage kunstige skiljeliner er feil. Kulturuttrykk spelar saman. Det har dei gjort, og det kjem dei framleis til å gjere – same kor mykje det måtte plage Framstegspartiet.

Vi ville fått eit smalare programtilbod, mindre variasjon og meir einsretting om vi ikkje hadde hatt det NRK vi har i dag – rett og slett fordi det å ta berre kommersielle omsyn ikkje på same måten vil sikre tilgang til dei smale eller økonomisk ulønnsame programma, den typen program som vi som kulturnasjon også er avhengige av god tilgang til. Det treng vi ikkje konkurranse for å sikre. Det treng vi ein sterk allmennkringkastar for å få til.

Eg vil leggje til at eg meiner dei kommersielle kanalane også legg større vekt på høg kvalitet og mangfald i konkurransen med NRK. Det ville bli borte dersom vi skulle selje NRK, slik Framstegspartiet her foreslår.

Det forundrar meg ikkje at Framstegspartiet ikkje skjønar det, men vi andre må i tillegg ta omsyn til at det i Noreg er ein ganske avgrensa reklamemarknad, at det i dag er mange fjernsynskanalar som kjempar knallhardt om reklameinntektene, og at det å putte ein gigant som NRK ut på den same marknaden ville vere det same som å øydeleggje mange av dei reklamefinansierte kanalane vi har i dag, i tillegg til at det ville svekkje kvaliteten på NRK, sjølv sagt.

Dermed ville vi også få eit avgrensa mangfald og ein dårlegare kvalitet på norsk fjernsyn.

Regjeringa skal snart leggje fram ei eiga stortingsmelding om allmennkringkasting. Ho kjem til å ta utgangspunkt i det vi seier i Soria Moria-erklæringa, der vi slår fast at vi vil «beholde NRK som lisensfinansiert, reklamefri allmennkringkaster og videreføre NRKs rolle som formidler av kultur, språk og nasjonal identitet».

Dermed er det nok heller ingen utsikter til at Framstegspartiet skulle få støtte til forslaget om å fjerne lisensen. Det er derimot veldig gode utsikter til at vi òg i framtida skal ha eit godt, reklamefritt NRK.

Det er gledeleg å sjå at det framleis er brei og tverrpolitisk oppslutning om betydninga av NRK og den rolla NRK spelar i norsk kulturliv, og at det skal vidareførast. Framstegspartiet står aleine i sitt syn om at NRK er ei godt eigna salsvare. Derfor er innstillinga frå komiteen at forslaget blir avvist.

**Ulf Erik Knudsen (FrP) [10:08:30]:** Vi behandler i dag et forslag fra Fremskrittspartiet om en oppsplitting og et nedsalg av NRK og en gradvis avvikling av ordningen med NRK-lisens.

Vi hadde i Fremskrittspartiet ikke ventet at dette forslaget skulle gå glatt igjennom i Stortinget og bli vedtatt med stormende applaus, men vi hadde i hvert fall håpet at det politiske flertallet skulle bruke saken til å tenke litt nytt, komme med noen nye tanker og visjoner og kanskje uttrykke en viss forståelse for de mange som faktisk ikke

benytter seg av NRKs tilbud, men som likevel er tvunget til å betale for dette tilbudet.

Vi må konstatere at vi var for optimistiske. Her er det kjemisk rensert for nye tanker og visjoner og for kritiske merknader i forhold til lisensordningen, som i realiteten er et tvangsabonnement på NRK. Det eneste flertallet sier de er enig med forslagsstillerne i, er at det er viktig å legge til rette for en fri og uavhengig presse, og at dette er en forutsetning for demokrati, ytringsfrihet og vårt rettssamfunn. Dette er hyggelig å høre. Men man har ingen fri og uavhengig presse der den største innholdsleverandøren er en statlig eid og tvangsfinansiert mastodont med over 3 milliarder kr i driftstilskudd og tusenvis av ansatte.

NRK hadde i mange år monopol på kringkasting av tv og radio. Dette monopolet er gradvis blitt brutt opp, og i dag finnes det en flora av lokale og nasjonale radiostasjoner og flere riksdekkende kommersielle tv-kanaler. Disse endringene ble møtt med betydelig motstand i begynnelsen, men etter en lang kamp vant man frem. Vi har nå et fungerende marked både for tv og radio i Norge.

Konkurransen innen bransjen hemmes imidlertid av at markedet i stor grad domineres av det tidligere statsmonopolet. NRK har gjennom lisensen en inntektskilde som i stor grad er skjermet for svingninger. I et fritt samfunn kan det vanskelig ses å være en offentlig oppgave å engasjere seg som innholdsleverandør i medievirksomhet. Vi mener det offentlige skal fokusere på det som er viktig – primæroppgavene. Spørsmålet er enkelt og greit dette: Skal vi konsentrere oss om å levere Nytt på nytt, Mina og hiphop i P3 og lettere underholdning med Skavlan, eller skal vi konsentrere oss om sykehustjenester, omsorg og politiets trykkestjenester? Om vi ser på den sittende regjeringens arbeid så langt, virker det som om man har mer fokus på å verne NRK enn sykehusavdelingene rundt omkring i Norge.

Fremskrittspartiet mener det offentlige bør selge seg ut av mediekonsernet NRK. Hvorvidt NRK skal selges helt eller delt, er et åpent spørsmål, men bør også være gjenstand for en debatt sett i forhold til konkurransen i markedet.

Jeg merker meg at i sitt forsvar for et statlig tvangsfinansiert NRK trekker flertallet frem NRKs rolle med å ivareta og utvikle norsk kultur og språk. Flertallet hevder at det er viktig at NRKs rolle som formidler av kultur, språk og identitet blir ivaretatt. Det er lettere komisk at dette syn settes frem av de samme partiene som ser ut til å være mer opptatt av fremmedkulturelle og multikulturelle uttrykk, og som kritiserer Fremskrittspartiet for å ønske å trekke frem og bevare norsk kultur og identitet.

Selvfølger er det viktig å ivareta norsk kultur, identitet og språk, men vi er overbevist om at også private tilbydere vil finne det interessant å tilby slike programmer. Den norske befolkning vil alltid etterspørre kvalitetsprogrammer på norsk. Likeså vil det alltid være et marked for gode tilbud til barn og ungdom, eldre og ulike minoriteter. Som dokumentasjon for dette kan man f.eks. se på hva kabelselskapet Get tilbyr: Her er arabiske kanaler, et stort antall kanaler med kvalitetsdokumentarer, nyheter, gamle

filmer, barnekanaler – også barnekanaler uten reklame – osv.

Det uttrykkes også en bekymring overfor lokale tilbud, distriktene osv. Dette er et marked som uten problemer kan overtas av lokale tilbydere. Lokale radio- og tv-stasjoner sliter i dag betydelig, bl.a. på grunn av NRKs enorme ressurser. I dagens marked kan ikke en virksomhet med to–tre ansatte konkurrere med NRKs distriktskontorer med f.eks. 50–60 ansatte og fri tilgang til lisenspenger.

For øvrig må jeg si at jeg finner det interessant at flertallet mener at konkurranse mellom NRK og andre fjernsynskanaler bidrar til kvalitetsheving av programtilbudet. Her må det være en logisk brist. Det må da være slik at dette gjelder like mye uavhengig av hvem som eier NRK, eller uavhengig av hvordan NRK finansieres.

Med det vil jeg ta opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

**Presidenten:** Representanten Ulf Erik Knudsen har tatt opp de forslag han refererte til.

**Olemic Thommessen (H) [10:13:55]:** Forslaget fra Fremskrittspartiet er først og fremst motivert av at man vil bli kvitt tv-lisensen. Sånn sett føyer det seg inn i en rekke av forslag som går i den retning.

Høyre ser ikke noe egentlig alternativ til lisens nå – uten at man skal behøve å være firkantet når det gjelder hvordan NRK skal finansieres. Alternativet måtte være å finansiere NRK over statsbudsjettet. Det mener vi gir en større avhengighet av staten og litt for tette bånd – i forhold til bånd som kanskje allerede er tette nok, men som vi altså ikke ser noen egentlig alternativ løsning på.

Hvis man nå skulle tenke seg at man skulle gå Fremskrittspartiets vei, altså stykke opp NRK for så å selge ut – og jeg forstår vel forslagsstillerne dit hen at man tenker seg at man egentlig kan selge det meste når det kommer til stykket, bare man får litt tid på seg – har vi liten tro på at det er noen god vei. For det første vil det drastisk forverre inntektsgrunnlaget for et samlet norsk medietilbud. Det så vi ganske godt illustrert da vi åpnet for Kanal 24. Det var basert på Stortingets ønske om å få en riksdekkende radiokanal til, i tillegg til P4. Vi har i ettertid sett at de har kjempet på det samme reklamemarkedet, og at det har vært en meget, meget tøff kamp. Det er ikke noen tvil om at fundamentet for det å skape i dette tilfellet god radio, men hvis man utvider dette: fundamentet for å lage god tv, samlet sett blir mye, mye dårligere.

Så er det slik med markedet og medier at mediedrevne kanaler vil rette seg inn der hvor markedet har størst tyngdekraft, og det betyr i en slags midte. Det ser vi i alle typer medier, også på radio- og på avissiden. Det gjør at det ligger en mekanisme der som gjør at man vil få en større likhet i programproduksjonen. Det ser vi fra land som har mange kanaler. Drar man til Italia, kan man bla igjennom 70, kanskje 80, tv-kanaler. Det er altså i liten grad, dessverre, det store mangfoldet. Det er nok heller det store enfoldet. Slik har vi ikke lyst til å ha det.

Det at NRK er en positiv aktør i forhold til konkurranse på kvalitet, synes jeg er nokså enkelt å forstå. NRK har

god rygg til å lage gode programmer. Det betyr at de som skal konkurrere med dem, også må legge seg på et relativt høyt nivå kvalitetsmessig for faktisk sett å kunne konkurrere. Når vi ser på f.eks. TV 2s filmprofil og TV 2s holdning til reklameavbrudd i film, ser vi at TV 2 kvier seg for å legge inn flere og større reklameavbrudd i film. Det har vi sett på høringsuttalelser når vi har hatt den type regler oppe. Det henger nettopp sammen med at de konkurrerer med NRK.

Vi tror at NRK blir viktigere i årene som kommer, fordi vi lever i en tid hvor vi på en helt annen måte kommer til å være avhengig av bredde i innholdsproduksjon innenfor medier som er i sterk endring. Om noen år – og det er ikke lenge til – vet vi at innhold på nett, om det så er overført til mobiltelefonen vår eller til andre duppeditter som vi måtte ha med oss, kommer til å være fullstendig sammensmeltet med innhold som er tv-produsert eller radioprodusert eller produsert for andre plattformer.

Hvis vi skal ha en norsk kulturell hjemmebane i fremtiden, er vi avhengig av å ha godt og mye – ikke minst mye – hjemmeprodusert stoff, og da mener jeg norskprodusert stoff. Da trenger vi noen skikkelige bulldosere, vi trenger noen med sterk rygg som kan gå foran i det arbeidet. Da har vi behov for store aktører, slik NRK er. Vi tror sånn sett at vi heller skal se på hvordan vi kan bruke NRK for å øke den norske hjemmeproduksjonen, med tanke også på kulturpolitiske hensyn mer enn bare ytringspolitiske i forhold til nyheter og medier, som er mye av grunnlaget for å ha NRK. Da tror vi også at kulturpolitiske hensyn og ønsker vil bli sterkere. Det er altså ikke slik at det er lett å finansiere barneprogrammer. Man kan kjøpe dem for noen få hundre kroner minuttet fra utlandet. Det er det vanskelig å produsere for i Norge.

**May Hansen (SV) [10:19:30]:** NRK har en viktig rolle for å ivareta og utvikle norsk kultur og språk. Den rollen som NRK har som formidler av kultur, språk og identitet, må bli ivaretatt, og den må videreutvikles. NRK har mulighet til å tilby et programtilbud som kommersielle kanaler i mindre grad vil og kan tilby. NRK kan tilby et bredere radio- og fjernsynstilbud til innbyggerne, og derfor er det så viktig at vi legger til rette for og sikrer en sterk allmennkringkaster. Dette er spesielt viktig for å sikre et godt tilbud til barn og unge, eldre og ulike minoriteter.

NRK skal som allmennkringkaster tilby et programtilbud til alle deler av befolkningen over hele landet. Lokale nyheter er viktig, og NRKs desentraliserte struktur er med på å sikre lokale programinnslag fra ulike deler av landet både på radio og tv. Oppsplitting og nedsalg av NRK vil svekke tilgangen til lokale programinnslag i deler av landet med dårlig inntjening på grunn av lav befolkningstetthet. Et kringkastingsmarked som kun styres etter kommersielle hensyn, vil ikke gi et godt nok tilbud av smale og ulønnsomme programmer. En lisensfinansiert allmennkringkaster kan tilby en annen programprofil enn de reklamefinansierte kanalene. Og så har konkurransen mellom NRK og andre fjernsynskanaler bidratt også generelt til kvalitetsheving av programtilbudet både for de kommersielle kanalene og for NRK.

Bortfall av lisensordningen for NRK vil sannsynligvis føre til et redusert tilbud til befolkningen. Flere kanaler vil måtte legges ned, og kvaliteten vil svekkes, fordi vi i Norge ikke har et stort nok reklamemarked, som tidligere talere har vært inne på. Jeg vil også understreke viktigheten av det store kommersielle presset på barn og unge. Det at man har et reklamefritt alternativ som man kan velge, er kjempeviktig. SV ønsker et styrket NRK, et NRK som er et reklamefritt alternativ, med høy kvalitet, og som viser et mangfold. SV er derfor imot å avvikle lisensordningen og oppsplitting og nedslag av NRK.

Men til slutt vil jeg understreke at SV er enig med forslagsstillerne i at det er viktig å legge til rette for en fri og uavhengig presse. Det er en forutsetning for demokrati, yttringsfrihet og vårt rettssamfunn. Vi mener at NRK er med på det.

**May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:22:45]** (leiar i komiteen): Stortinget behandlar i dag eit lovforslag frå Framstegspartiet som omhandlar oppsplitting og nedslag av NRK og avvikling av lisensfinansiert allmennkringkasting. Framstegspartiets visjonar for NRK gir assosiasjonar til amerikansk mediepolitikk, der deregulering og kommersialisering er hovudoverskriftene for utviklinga.

Reklame retta mot barn aukar kjøpepresset og forsterkar tradisjonelle kjønnsroller. Derfor er det inga overrasking at USA er eit av dei minst likestilte landa i den vestlege verda.

Kommersiell tv har profitt som hovudmålsetjing. Programma er skreddarsydde og produserte for å nå målgruppa som reklamesnuttane rettar seg mot. I motsetning til det signaliserer NRKs slagord «Noe for alle. Alltid» allmennkringkastinga sitt mål: å tene alle norske tv-sjåarar som borgarar og veljarar, ikkje primært som forbrukarar.

Ein kringkastingsmarknad som berre blir styrt etter kommersielle omsyn, ville ikkje gitt eit godt tilbud av smale og økonomisk ulønnsame program. NRKs høge produksjonskvalitet bidreg dessutan til at andre kommersielle kanalar legg større vekt på gode kvalitetsproduksjonar og eit mangfald av programtilbod i konkurranse med NRK.

Eg vil understreke betydninga av at NRK som allmennkringkastar skal ha eit godt programtilbod til alle delar av befolkninga over heile landet.

I eit lite språksamfunn som Noreg har NRK ei viktig rolle i å ta vare på og utvikle norsk kultur og språk. NRK kan utvikle og kome med eit programtilbod som kommersielle kanalar i mindre grad vil kunne gjere. Det er grunn til å tru at dette gir eit breiare radio- og fjernsynstilbod til innbyggjarane. For å sikre eit godt tilbud til barn og ungdom, eldre og ulike minoritetar er NRK og dagens finansiering av NRK viktig å ta vare på.

Då Melodi Grand Prix Junior skulle arrangerast sist, sette NRK og dei andre nordiske statskanalane ned foten for den foreslåtte programprofilen. Det førte til ei eiga nordisk utgåve av Melodi Grand Prix Junior, der barna som deltok, ikkje stilte i bikini med ei mengd sminke,

men fekk vere barn på barns premisser sjølv om dei deltok i ein tv-send songkonkurranse.

Framstegspartiet står heldigvis aleine i Stortinget om ikkje å sjå betydninga av ein reklamefri allmennkringkastar. I Kristeleg Folkeparti meiner vi at vi også i framtida må sikre tv-program som tek vare på tv-sjåarane og deltakarane som borgarar og veljarar, ikkje berre som forbrukarar.

Kristeleg Folkeparti støttar på bakgrunn av dette ikkje forslaga i Dokument nr. 8:11 frå Framstegspartiet om oppsplitting og nedslag av NRK og avvikling av ordninga med fjernsynslisens.

**Erling Sande (Sp) [10:26:24]:** Senterpartiet er oppteke av at Norsk rikskringkasting blir halden oppe som allmennkringkastar og får moglegheit til å utvikle seg innan dagens regime. For Senterpartiet er NRK si rolle som formidlar av eit mangfald av kulturuttrykk og ein aktiv brukar av norsk språk avgjerande for vår haldning til NRK. Lisensfinansieringa sikrar at NRK kan fylle den rolla eit breitt politisk fleirtal ynskjer at dei skal ha.

Det er ingen grunn til å tru at ei omgjering av NRK frå lisensfinansiering til reklamefinansiering, slik Framstegspartiet no foreslår, ville gjere at det dukka opp nye potensielle inntekter frå reklame, tilsvarende NRK sin marknadsandel. Snarare er det grunn til å tru at NRK i stor grad ville måtte konkurrere om dei same reklamekronene som dei andre kanalane, noko som ville føre til mindre mangfald i det samla programtilbodet enn det vi har i dag.

NRK skal som allmennkringkastar tilby eit godt program over heile landet. Den desentraliserte strukturen NRK har valt gjennom satsinga på distriktskontora, er med på å sikre lokale programinnslag frå dei ulike delane av landet både på radio og tv. Lokale nyheiter er viktige for identitetsbygging, og det gjev eit betre høve for folk til å få nyheiter, reportasjar og kulturinnslag frå sitt eige nær-område. Lisensfinansiering er òg med på å sikre eit tilbud til ulike aldersgrupper, som barn og eldre, og til minoritetsgrupper.

Lat meg òg leggje til den sjølvstendige verdien det er at vi har eit medium som tek hovuddelen av inntektene sine frå andre kjelder enn reklameinntekter. Dette har etter Senterpartiet sitt syn stor verdi i eit samfunn som har ei overfokusering på auka materielt forbruk.

Vi vil frå Senterpartiet si side òg understreke at vi skal ha ei fri og uavhengig presse, og er ikkje samde i at ein sterk allmennkringkastar etter den modellen vi har i Noreg i dag, står i motstrid til dette.

I det forslaget vi handsamar her i dag, er forslagsstilleren, Framstegspartiet, sin ideologi lett å kjenne att. Det som ligg til grunn, er ideologien der marknadsstyringa har blitt eit mål i seg sjølv, og ikkje eit middel for å nå dei ynskjelege politiske målsetjingane. Det er tydeleg at det ikkje blir skriva referat frå dei hyppige møta Framstegspartiet har med seg sjølv i døra. Når Stortinget handsamar mangfaldsår, snakkar Framstegspartiet varmt frå denne talarstolen om kor viktig det er å sikre norsk kultur, kulturarv og norsk språk. Samtidig ynskjer dei altså å svekkje formidlingsansvaret NRK har for kultur, språk og nasjo-

nal identitet. Framstegspartiet står ofte på denne talarstolen og snakkar varmt om valfridomen. Samstundes ynskjer ein altså politiske løysingar som kjem til å redusere mangfaldet i programtilbodet. Dette heng rett og slett ikkje saman, og denne saka er ei av fleire som viser kva Framstegspartiet prioriterer høgast når dei må velje mellom målsetjingar på kulturfeltet og målsetjinga om større grad av marknadsstyring.

Vi trur Framstegspartiet sitt framlegg vil kunne føre til ei svekking av tilbodet i dei tynt befolka områda av landet. Det vil føre til at NRK i mindre grad har høve til å tilby det mangfaldet dei har i programtilbod, og i mindre grad kan fylle rolla si som eit medium for å ta vare på kulturmangfald og norsk språk.

**Trine Skei Grande (V) [10:30:09]:** Nå har de aller fleste i dag begynt innlegget sitt med å fortelle hva denne saken gjelder, så jeg må vel gjøre det jeg også, for å holde tradisjonen – det gjelder lisens og allmennkringkasterrollen.

Venstres holdning til allmennkringkasterrollen er at den er viktigere i dag enn da NRK ble opprettet – ikke bare for å formidle språk og kultur, men også som allmenndannende institusjon i samfunnet. Man skulle egentlig tro at med det mediemangfoldet vi har i dag, ville denne rollen være mindre viktig, men etter Venstres oppfatning er den mer viktig. Det å ha et mediehus som NRK, som har som rolle å formidle ikke bare språk og kultur, men som også gir meningsutfordringer, utfordringer for oss alle i forhold til de allerede inntatte meningene, er noe man skal tilstrebe – selv om vi her i huset har litt ulike meninger om man klarer det. Man må tilstrebe en objektivitet der dette kan diskuteres til enhver tid. Denne rollen er mye viktigere i et samfunn der man kan velge og vrake mellom medier og ulike informasjonskanaler enn i et samfunn der man bare hadde én. Derfor mener jeg at forslaget som Fremskrittspartiet har, er å gå baklengs inn i framtida, eller å ha en litt lønlig drøm om at Norge egentlig er USA. Det er vi ikke. Vi har et bitte lite språk og en bitte liten kultur, og vi trenger absolutt å ha noen som har denne rollen i vårt samfunn.

Det som jeg etterlyser en debatt om, er hvordan en allmennkringkasterrolle vil være i framtidens mediesamfunn, der vi går inn og velger de ulike informasjonskanalene vi bruker også innenfor hvert medium. Mens NRK har hatt som rolle å vise oss både klassisk musikk, rock, jazz osv., vil vi nå i framtida kunne velge bort alt det vi ikke liker, også hos NRK, noe som gjør at den allmenndannende rollen blir mye mer utfordrende i framtidens samfunn enn hva den har vært fram til nå. Dette er det ganske brei enighet om.

Så til lisensordningen, der jeg syns de aller fleste har gått litt baklengs inn i debatten. Venstre ønsker å avvikle dagens ordning med lisens – ikke ut fra Fremskrittspartiets ønske om bare å fjerne den, men vi ønsker at man enten skal betale via skatteseddelen, eller at man finner en annen måte å innkreve på som oppfattes som mer rettferdig enn én husstand, én avgift. Vi ønsker noe mer framtidrett enn den noe gammeldagse tankegangen om at en type teknisk medium, plassert i form av en boks eller en

flatskjerm inne i et hus, skal føre til at man får en avgift, og at man har en avgift som er mer rettferdig – avhengig av om man er ti i husholdningen og har ti tv-er, eller om det er én minstepensjonist som har tv. Jeg er uenig med Fremskrittspartiet. Jeg mener vi har veldig mange ting vi betaler for i samfunnet som vi nødvendigvis ikke bruker. Jeg mener at en allmennkringkaster er noe vi er med på å betale på fordi samfunnet vårt som helhet trenger det.

Jeg mener at de aller fleste skal være med på å betale, men da burde det vært en mer rettferdig innkreving og en teknologisk mer oppdatert innkreving. Vi kan i dag bruke mulighetene dette nyhetshuset har, både på datamaskiner, på mobiltelefoner – eller et hvilket som helst teknisk medium i framtida. Det å pålegge avgiften kun ut fra tv-apparatet er en ganske gammeldags form for å innkreve en avgift. Når man i tillegg har en innkrevingssentral som kanskje er den tøffeste vi har, som vel teller øre fra det minutt man har betalt inn for sent, skaper dette mye motstand mot en allmennkringkaster, en motstand som vi egentlig ikke hadde trengt. Så jeg hadde ønsket at vi hadde fått en åpen debatt om hvordan lisensen skal kreves inn i framtida – kanskje den skulle gjøres til en litt mer rettferdig skatt, der vi kan betale for å ha en viktig kulturinstitusjon i Norge, som det en allmennkringkaster er.

Med det ønsker jeg å ta opp Venstres forslag i saken.

**Presidenten:** Representanten Trine Skei Grande har tatt opp det forslaget hun refererte til.

**Statsråd Trond Giske [10:35:03]:** Representantene Knudsen og Woldseth har foreslått å splitte opp og selge NRK, gradvis avvikle kringkastingsavgiften og forhandle fram nye beredskapsavtaler med kringkastingselskapene.

Etter mitt syn preges forslaget av en tro på at markedet automatisk vil frambringe det beste resultatet for samfunnet. Konkurransen kan være sunt og på mange områder nyttig, men på kulturfeltet er det iblant nødvendig å supplere med andre virkemidler. Det er ingenting som tyder på at et kringkastingsmarked som var styrt kun etter kommersielle hensyn, ville ha frambrakt et godt tilbud av smale og «ulønnsomme» programmer. NRK og kringkastingsavgiften er offentlige tiltak som har som formål å korrigere den «markedssvikten» som ville oppstått i et uregulert marked. Med digitaliseringen av fjernsyn vil fjernsynstilbudet bli enda sterkere preget av betalings-tv og økt konkurranse. Kringkasterne vil i enda større grad enn i dag innrette seg mot et massemarked. Det blir følgelig enda viktigere i framtiden å sikre det mangfoldet og den bredden NRK i dag representerer.

I mitt tilsvaret til forslaget har jeg påpekt at det er stabil og bred oppslutning i Stortinget om å opprettholde NRK som en lisensfinansiert allmennkringkaster. Dette er også slått fast i Soria Moria-erklæringen gjennom følgende formulering:

«Regjeringen vil (...) beholde NRK som lisensfinansiert, reklamefri allmennkringkaster og videreføre NRKs rolle som formidler av kultur, språk og nasjonal identitet.»

Mediemarkedet er svært komplekst. Etter mitt syn har vi i dag en god balanse mellom offentlige tiltak og privat finansiert virksomhet som sikrer mangfold, ytringsmuligheter, hensynet til norske språk og kulturuttrykk. Forslaget om å dele opp og privatisere NRK og avvikle kringkastingsavgiften vil ødelegge denne balansen og skape større konkurranse om inntekter fra reklame og abonnement. Et bortfall av lisensordningen vil antagelig svekke det økonomiske grunnlaget for alle kringkastere i Norge. Resultatet ville sannsynligvis være at deler av dagens radio- og fjernsynstilbud faller bort, slik at publikum får et redusert tilbud og lavere kvalitet. På sikt vil mye av bredden og kvaliteten i tilbudet som seere og lyttere i dag nyter godt av, forsvinne. Jeg er overbevist om at tilbudet til bl.a. barn, eldre, ulike minoriteter og samer ville svekkes og falle bort uten offentlige tiltak.

Det er under ingen omstendighet sannsynlig at markedet for fjernsynsreklame vil øke i et omfang som veier opp for tapet av lisensinntekter. Et bortfall av lisensen vil innebære at NRK-virksomhetene må finne alternative finansieringskilder. Det er lite som tyder på at reklamemarkedet vil kunne bære et antall nye reklamefinansierte radio- og fjernsynskanaler. NRKs konkurrenter i radio- og fjernsynsmarkedet ønsker derfor heller ikke et oppsplittet og privatisert NRK fordi det vesentlig vil svekke også deres inntektsmuligheter.

Det er likevel viktig at NRKs allmennkringkastingsvirksomhet kontinuerlig tilpasses markedsforholdene på en måte som sikrer kommersielle kringkastere gode rammevilkår. Dette kan likevel ikke være til hinder for at NRK skal kunne tilby innhold som kommersielle kringkastere også dekker. NRKs legitimitet avhenger av at tilbudet framstår som attraktivt og relevant for publikum.

Vi får god anledning til å diskutere dette spørsmålet og andre i forbindelse med den stortingsmeldingen om allmennkringkasting som Regjeringen fremmer om kort tid.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Ulf Erik Knudsen (FrP) [10:38:46]:** Statsråden er av dem som er kjent som en ivrig tilhenger av stadig økende lisenspenger til NRK. De siste fem–seks årene har vi fått flere krav fra NRK om ønskede økninger i lisensen. Inntektene til NRK er nå på godt over 3 milliarder kr, og man har 3 000 ansatte. Det er selvfølgelig umulig for lokale radiostasjoner eller TV-stasjoner med to–tre ansatte å konkurrere med NRKs 50–60 lisensfinansierte personer.

Hovedpoenget er at lisensen har passert et par tusen kroner. Mine spørsmål til statsråden er: Hva er etter hans mening et passende nivå å stoppe lisensøkningene på? Hva skal de stoppe på – 4 000 kr, 5 000 kr? Når har NRK fått nok kroner over lisensordningen?

**Statsråd Trond Giske [10:39:49]:** Lisensen er noe som Stortinget får anledning til å diskutere og vedta i forbindelse med hvert års budsjett, men i de senere årene har lisensen stort sett økt med prisstigningen. Det vil si at dagens nivå er om lag det nivået som både den nåværende og den forrige regjeringen mener er passe. At NRK-lisensen

må øke i tråd med samfunnets generelle prisstigning, vil bare være å opprettholde lisensen, det er jo ikke en økning. De tallene som representanten Knudsen snakket om, tror jeg ingen av de partiene som står bak lisensen, ser for seg.

Når det gjelder bekymringen for de lokale radiostasjonene, er det spesielt interessant, for man kunne forestille seg hva som ville skje med et privatisert NRK. Hvis NRK Buskerud eller sendingene rundt omkring i regionene ble privatisert og skulle ut på det samme reklamemarkedet som lokale radiostasjoner, som allerede sliter med å få finansiert sin virksomhet gjennom reklame, ville det bli en ren katastrofe, og de fleste av dem måtte bli nedlagt.

**Olemic Thommessen (H) [10:40:58]:** Et tema som vi har snakket om, er hva vi ønsker oss i fremtiden og nødvendigheten av å ha en lisensfinansiering for å få til det vi kaller et litt smalere tilbud, eller i alle fall et tilbud som ikke kan stå på egne bein i forhold til reklamefinansiering. Tilbudet til barn er et eksempel på det.

Så er det slik at det å produsere for barn i Norge er ganske dyrt. Barne-TV kan man kjøpe for noen hundre kroner minuttet fra Tsjekkia eller fra andre land. Noen av oss – jeg vil anta også statsråden – synes det er viktig at man har slik produksjon i Norge. Da er det viktig at vi har flere produksjonsmiljøer. Vi ser nå mange produksjonsmiljøer som vokser frem rundt om i landet. Så ser vi også at NRK ikke helt villig kjøper inn så mye av dette. I dag er det krav til 10 pst. innkjøp, som følge av en EU-regel. Kunne statsråden tenke seg å øke kravet til innkjøp for NRK utover dette, f.eks. til 20 pst., som man har i Danmark?

**Statsråd Trond Giske [10:42:05]:** For det første er jeg helt enig med representanten Olemic Thommessen i at tilbudet til barn er en av de tingene som er av NRKs sentrale oppdrag. I og med at vi har ganske strenge regler for reklame rettet mot barn, heldigvis, og som det er stor enighet om, vil det være et område som de kommersielle kanalene ikke vil ta seg av, fordi man ikke har reklameinntekter på det. For en kommersiell aktør er ikke en seer lik en seer. De kommersielle seerne, som er reklamemålgruppen, er viktige, og barn er ikke en slik gruppe.

At NRK må ha egenproduserte men også innkjøpte serier og programmer på norsk, basert på norsk kultur og identitet, synes jeg er viktig. Men jeg synes også at det er mange kvalitetsprogram som produseres i andre land – sikkert også i Tsjekkia eller andre land. Vi som ser «Tre nøtter til Askepott» hver julaften, vet at de lager gode tv-program i Tsjekkia. Det å finne balansen mellom det norske og det innkjøpte tror jeg er en av NRKs oppgaver. Men også det å stimulere til f.eks. norsk dramaproduksjon mener jeg NRK kan bidra til.

**Trine Skei Grande (V) [10:43:24]:** Det er bred enighet om allmennkringkasterrollen. Det er bred enighet her i salen om at man også trenger en offentlig finansiert allmennkringkaster. Men Venstres syn er at vår måte å innkreve lisens på er ganske gammeldags, koblet til én type

teknologi i en husstandsavgift. Så spørsmålet mitt er om statsråden vurderer andre måter å kunne kreve inn lisens på i framtida som henger med teknologisk, og som likevel vil kunne gi NRK en fri stilling, men også en moderne, oppdatert innkreving i forhold til det som vil være allmennkringkasterollen i framtida.

**Statsråd Trond Giske [10:44:02]:** Jeg mener det er en viktig diskusjon å ta. Jeg skjønner representantens spørsmål. Det kommer en drøfting av det i allmennkringkastermeldingen som kommer om kort tid. Nå er ikke problemet med annen teknologi så akutt, for det viser seg f.eks. at de fleste som har mobiltelefon, som kan ta inn tv, også har vanlig tv-apparat i husene sine. Det er veldig få som bare har tv på dataen eller mobilen, og dermed betaler man lisens, og man skal aldri betale mer enn én lisens pr. husstand, uansett hvor mange mobiltelefoner eller datamaskiner man har.

Tanken bak lisensen er jo at man skal sikre at NRKs budsjetter ikke blir en forhandlingsball i et budsjettopplegg, at man finner ut at nå skjærer vi litt i NRKs budsjett, for å finansiere det og det, eller at man gjør det til en politisk kamp. Det er tanken om å sikre NRKs uavhengighet som ligger bak å ha en lisensbasert finansiering. Det har noen sider ved seg fordelingsmessig – det innser jeg også, men jeg mener at uavhengighetskriteriet er såpass sterkt at inntil det blir funnet et alternativ som også sikrer det på en god måte, bør vi beholde lisenssystemet.

**Presidenten:** Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

**Tove Karoline Knutsen (A) [10:45:30]:** Fremskrittspartiets Dokument nr. 8-forslag bringer til torgs noen drastiske konklusjoner vedrørende NRKs framtid og finansiering. Egentlig er det greit. På den måten får vi tydelig demonstrert den store forskjellen det er mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene i viktige kultur- og mediepolitiske spørsmål. I denne saka er det vel riktig å si at det vesentlige skillet går mellom Fremskrittspartiet og samtlige andre partier på Stortinget, og det er betryggende. Det er med andre ord stor tilslutning til den politikken Regjeringa har nedfelt i Soria Moria-erklæringa, og som flere har vist til her i dag.

Det er etter min mening to viktige grunner til at vi må hegne om den politikken som Regjeringa fører på dette feltet. For det første er det allmennkringkasteroppdraget NRK har, svært viktig. Det innebærer at NRK gjennom lisensfinansieringa er pålagt å ta et større og annerledes ansvar enn de kommersielle, reklamefinansierte kanalene. NRKs oppdrag går ut på å treffe både bredt og smalt. NRK skal bl.a. gi til beste såkalte ulønnsomme programmer, man skal ha et tilbud til barn og ta ansvar i forhold til ulike minoriteter, bl.a. den samiske befolkning. Og ikke minst, NRK har en desentralisert struktur som i dag gir oss høgkvalitets programtilbud på lokalt og regionalt nivå. I et lite og relativt tynt befolket land som Norge er dette en verdi som etter min mening er umistelig. Og nett-

opp den måten NRK løser sitt allmennkringkasteroppdrag på, gir institusjonen troverdighet og bidrar gjennom det i sterk grad til at lisensfinansieringa har høg legitimitet i befolkninga.

Det andre forholdet jeg vil nevne, og som mange har vært inne på her, er bekymringa over hva som ville skje om vi nå skulle gå for en politikk som forslagsstillerne tar til orde for. Det mangfoldet vi i dag har innen radio og fjernsyn, er jo nettopp betinget av at vi har både lisensfinansiering og reklamefinansiering. Det er med på å gi oss kanaler med komplementært innhold. I Dokument nr. 8-forslaget problematiserer ikke Fremskrittspartiet en tenkt situasjon der NRK, i tillegg til de som allerede er der, skulle ut på reklamemarkedet. Det er, som statsråden også sa, ingen ting som tyder på at det vil være rom for dette i framtida. Tvert imot, vi ville sannsynligvis se en innsnevring i antall kanaler og en kommersialisering og ensretting av programtilbudet.

Jeg må innrømme at jeg undrer meg over Fremskrittspartiet. Det er et paradoks at det partiet som titt og ofte framholder at man skal ivareta norsk kultur og tradisjon, kan fremme et forslag som innebærer avvikling av nettopp den institusjonen som både i fortid og i nåtid har vært den beste garantist for norsk språk og kultur og bærer av gode tradisjoner for debatt og informasjon. Jeg tillater meg derfor å være tilfreds med at et stort flertall i komiteen tilrå Stortinget å avvise forslaget fra Fremskrittspartiet om omorganisering og oppsplitting av NRK og avvikling av lisensen.

**Ulf Erik Knudsen (FrP) [10:48:52]:** Innledningsvis sa jeg at i merknadene i denne saken er det blottet for nytenkning, nye tanker og nye visjoner og også forståelse for de mange som faktisk ikke benytter seg av NRKs tilbud, men som er tvunget til å betale for det allikevel. Fra flertallets side er det blottet for disse synspunktene, og det har også debatten vist.

For øvrig er det mange ganger i debatten blitt tatt opp dette med at reklame i NRK er en styggedom. Det synes jeg er litt rart at man kjører så hardt på, når vi vet at mange av de store idrettsarrangementene som NRK leverer til oss, faktisk er reklamefinansiert gjennom sponsorplakater.

Et interessant spørsmål som jeg ikke har fått noe godt svar på i dag, er dette med at alle partier slår fast at det er viktig å legge til rette for en fri og uavhengig presse, og at dette er en forutsetning for demokrati, ytringsfrihet og vårt rettssamfunn. Men vi har ingen fri og uavhengig presse der den største innholdsleverandøren er en statlig eid og tvangsfinansiert mastodont med over 3 milliarder kr i driftstilskudd og tusenvis av ansatte. Jeg tror vi ville sett denne problemstillingen klarere dersom f.eks. Aftenposten var statens avis og finansiert gjennom tvang og levert i alle postkasser. Noe slikt ville vi sannsynligvis kalt udemokratisk og en statlig styring av meningsutvekslingen i samfunnet vårt.

Den som fikk meg til å hoppe høyest i stolen i dag, tror jeg var representanten fra Kristelig Folkeparti, som politisk i denne saken plasserte seg lenger til venstre enn SV.

Så vidt jeg forstod, var NRK garantisten for likestillingen i Norge, og også det at barn ikke skulle opptre på tv sminket og i bikini. Det var også slik at representanten fra Kristelig Folkeparti hevdet at alle innslag i de reklamefinansierte tv-sendingene – da også TVNorge og TV 2 – var styrt og skreddersydd ut fra hva reklamekjøperne og firmaene ønsket skulle være der. Jeg tror nok at programdirektøren i TV 2 og også de som har stor glede av å se TV 2 og TVNorge innimellom, ville reagere ganske kraftig på det.

For øvrig merket jeg meg at Høyres representant hevdet at dette forslaget kun er motiverert av at man vil bli kvitt lisensen. Det er mulig at man i Høyre ikke har verken ideologisk eller moralsk ryggrad. Men for Fremskrittspartiet er faktisk dette med tvangsperspektivet i denne saken langt viktigere enn kronene. Og her synes jeg også at Høyre burde ha kommet oss i møte.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 2251)

#### S a k n r . 2

*Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet)* (Innst. S. nr. 147 (2006-2007), jf. St.meld. nr. 11 (2006-2007))

**Presidenten:** Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 5 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 20 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Høyre 10 minutter og Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre 5 minutter hver.

Det foreslås i tillegg at statsråden får en taletid på inntil 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og fra medlemmer av Regjeringen – innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

**Torbjørn Andersen (FrP) [10:53:31]** (ordfører for saken): I St.meld. nr. 11 for 2006-2007 foreslår Regjeringen å etablere en rammestyrte støtteordning for økt produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder. Den foreslåtte støtteordningen skal ytes som en produksjonsstøtte som skal gis som et fast påslag pr. kWh produsert fornybar elektrisitet.

Selve støtteordningen skal styres av Enova og finansieres gjennom avkastningene av et såkalt grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering samt Enovas påslag på 1 øre/kWh i nettleien. Alt i alt forventes Enova fra 2010 å forvalte ca. 1,6 milliarder kr som skal brukes til

satsing på fornybar energi og energieffektivisering. Cirka en tredjedel av støtten skal gå til fornybar elektrisitet.

Det er videre lagt opp til at støtteordningen skal differensieres for ulike teknologier for elproduksjon. Støttesystemet som foreslås, går i korthet ut på følgende:

- Vannkraft gis et påslag på 4 øre/kWh for de første 3 MW installert kapasitet.
- Vindkraft gis et påslag på 8 øre/kWh.
- Biokraft og umodne teknologier gis et påslag på 10 øre/kWh.

Denne støtten skal gis over en tidsperiode på 15 år, og satsene skal avkortes når strømprisene eventuelt overstiger systemprisen på Nord Pool med 45 øre/kWh.

For mer utfyllende detaljer vedrørende den foreslåtte støtteordningen for fornybar energi vil jeg for øvrig, som ordfører for saken, få henviser til innholdet i stortingsmeldingen og i innstillingen – og til det som framkommer i dagens debatt.

Regjeringen har – med rette, vil mange si – måttet tåle betydelig kritikk for de svake virkemidlene for økt produksjon av fornybar elektrisitet som det legges opp til i denne stortingsmeldingen. Det har fra mange hold vært rettet kritikk mot – og vært en massiv misnøye med – Regjeringen i denne sak. Både en samlet politisk opposisjon her på Stortinget, aktørene i bransjen og miljøorganisasjonene er av den oppfatning at økt satsing på fornybar energi krever sterkere virkemidler enn det Regjeringen foreslår i denne meldingen.

I forbindelse med opposisjonens misnøye med stortingsmeldingen fremmes det fra opposisjonspartiene en rekke forslag som partiene enten står samlet bak, eller i ulike konstellasjoner står sammen om.

Det er et betegnende fellestrekk ved den kritikk som er framkommet mot Regjeringens svake satsing på fornybar energi, at et pliktig elsertifikatsystem ville ha vært et bedre støttesystem for å fremme fornybar elproduksjon i Norge enn det støttesystemet Regjeringen nå fremmer forslag om.

Det var med en ikke ubetydelig undring og fortvilelse at både en samlet opposisjon på Stortinget og aktørene i kraftmarkedet i februar 2006 måtte konstatere at Regjeringen uttalte at en felles sertifikatordning med Sverige ikke lot seg gjennomføre, med den kanskje noe tvilsomme begrunnelse at ordningen ville bli for dyr for norske strømkunder. Dette var en noe merkelig argumentasjon.

Når det gjelder sertifikatordningen, er det tvert imot grunn til å anta at en slik ordning ville ha utløst såpass mye ny kraftproduksjon at det i seg selv ville ha dempet markedsprisene på strøm. Dermed ville lavere markedspriser på strøm ha kunnet kompensere for den merprisen kundene ville ha måttet betale for sertifikatstrømmen.

Etter at forhandlingene om et felles norsk-svensk elsertifikatsystem eller -marked strandet, var imidlertid olje- og energiministeren raskt ute med å love at Regjeringen skulle komme tilbake med et støttesystem for fornybar elproduksjon som skulle være minst like godt som det man forventet at et elsertifikatsystem ville være.



Med respekt å melde: Man må trolig være medlem av Regjeringen for å tro at det støttesystemet som det nå fremmes forslag om, er minst like godt som et pliktig elsertifikatsystem ville ha vært. Per i dag er det svært få aktører i kraftbransjen som tror at den foreslåtte støtteordningen fra Regjeringen vil utløse tilstrekkelig med investeringer i økt kraftproduksjon i Norge framover.

Av bl.a. disse viktige grunner ber samtlige opposisjonspartier om at St.meld. nr. 11 sendes tilbake til Regjeringen, og de samme partier foreslår at Regjeringen så raskt som mulig gjenopptar forhandlingene med Sverige om et felles svensk-norsk marked for elsertifikater.

Så litt om den overordnede bakgrunnen for økt fokusering på ny kraftproduksjon. Norge har de siste 10–15 årene fått en stadig mer anstrengt kraftsituasjon grunnet et jevnt over økende kraftforbruk i samme tidsperiode uten at tilstrekkelig ny produksjonskapasitet er blitt bygget ut. Dette har medført at Norge i hele syv av de elleve siste årene har vært nettoimportør av strøm for å dekke opp det innenlandske kraftforbruket vårt. Bare takket være mulighetene for kraftutveksling med det nordiske markedet og Europa har Norge unngått skyhøye kraftpriser og kraftmangel i enkelte år.

På tross av Norges svært rikelige tilgang på energiresurser, der vi årlig eksporterer rundt 90 pst. av landets totale energiproduksjon, er vi nå stilt overfor en rekke sentrale kraftpolitiske utfordringer som vi ikke lenger kan ta lett på. Den viktigste energipolitiske utfordringen Norge er stilt overfor i dag, er å sikre en bedre balanse mellom kraftproduksjon og kraftforbruk i det norske markedet. Siden nær 99 pst. av Norges kraftforsyning er vannkraftbasert, kan det – som vi alle vet – gi store årlige svingninger i produksjonen og dermed også store svingninger i kraftprisene.

Norges forsyning av elektrisk energi er etter manges mening altfor ensidig basert på vannkraft. Det er ønskelig med en større fleksibilitet i det norske kraftmarkedet. Her kommer ikke bare gasskraft, men også vindkraft, småkraft og biokraft inn som løsninger som det er verdt å se på. En gradvis omlegging av det norske energisystemet fra en noe mindre andel fossile energikilder og vannkraft til innfasing av andre fornybare energikilder er både riktig og viktig, men det er en langsiktig prosess som man må starte nå. Skal vi lykkes, må de rette virkemidlene tas i bruk så fort som mulig.

Regjeringens målsetting om 3 TWh vindkraft innen 2010 kan nå stå i fare. Henimot alle nye vindkraftprosjekter er nå lagt på is. For eksempel mener Energibedriftenes landsforening, EBL, at nesten ingen vindkraftparker vil bli realisert med dagens støtteordning, som altså er på 8 øre/kWh.

Fornybare energikilder vil få en stadig større betydning i årene som kommer. Nylig gikk EU inn for at 20 pst. av energiforbruket skal være fornybar energi innen 2020. Det gjenstår imidlertid å se om landene klarer å nå dette målet, så dette er for så vidt en annen sak, men det er viktig med økt fleksibilitet for å kunne håndtere svingningene i kraftproduksjonen og etterspørselen bedre i Norge.

Norge hadde et kraftoverskudd da det frie kraftmarkedet ble etablert fra 1991. Det har vi altså ikke lenger. Kraftoverskudd er blitt til kraftunderskudd selv i et normalår, og forsyningssituasjonen er blitt stadig mer sårbar for årlige nedbørsvariasjoner og temperatursvingninger. I så måte er det etter mitt syn et alvorlig tankekors at Regjeringen ikke er i stand til å fremme et mer ambisiøst forslag for å øke kraftproduksjonen i Norge enn det som framkommer i St.meld. nr. 11, som vi behandler her i dag.

Avslutningsvis tar jeg opp de forslagene der Fremskrittspartiet er medforlagsstiller, og de forslagene Fremskrittspartiet står alene bak.

**S o l v e i g H o r n e** hadde her overtatt presidentplassen.

**Presidenten:** Representanten Torbjørn Andersen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

**Terje Aasland (A) [11:03:57]:** Fremskrittspartiet er, slik jeg oppfatter det, et markedsliberalistisk parti, som vil at statens inngripen overfor privatfolk og bedrifter skal reduseres, og at statens innkreving av avgifter og egenandeler skal opphøre.

Mitt første spørsmål er da: Er Fremskrittspartiet nå betenkt over at de gjennom sitt primære forslag, som representanten Torbjørn Andersen nå la fram om grønne sertifikater, faktisk henter inn beløp i milliardklassen fra norske strømkunder?

Det andre spørsmålet er: Er Fremskrittspartiet betenkt over at flere hundre millioner kroner av dette muligens ville gått til prosjekter i Sverige?

Og for det tredje: Hvordan kan Fremskrittspartiet tillate seg – når det gjelder en så markedsorientert vare som strøm nå er blitt, og som Fremskrittspartiet gir sin jubel til – å kreve inn en ekstra strømvgift på 4, 5, 6 eller 7 øre/kWh?

**Torbjørn Andersen (FrP) [11:04:57]:** Når det gjelder det siste spørsmålet, er jeg faktisk uenig i utgangspunktet. Jeg tror det er en feil måte å stille et spørsmål på.

En ordning med et felles svensk-norsk elsertifikatsystem ville gitt dyrere strømpriser i starten – det er helt sikkert – men etter hvert som det ville fase inn mer strømproduksjon i Norge, ville det senke prisene på strøm i det nordiske markedet. Det ville være en merkostnad på kanskje 10–15 pst. på den strømmen som måtte kjøpes inn som sertifikatstrøm, som er noe dyrere, men det ville altså dempe kraftprisen i markedet. Det ville kompensere for denne merprisen på sertifikatstrømmen, slik jeg ser det.

Det foreligger regnestykker totalt sett på at det ikke ville blitt dyrere strøm for kundene med en sertifikatordning. Derimot ville strømmen etter noen år blitt billigere for den vanlige sluttbruker i Norge. Fremskrittspartiet har basert sin støtte til et sertifikatsystem på at det ville blitt rimeligere strøm over tid.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

**Terje Aasland (A) [11:06:29]:** St.meld. nr. 11 om støtteordningen til elektrisitetsproduksjon er en viktig sak. Vi har også ved flere anledninger påpekt at landet er i en sårbar kraftsituasjon. Vi mener derfor at det er viktig å legge til rette for økt kraftproduksjon så raskt som mulig.

I tillegg til den vannkraftproduksjonen vi i dag har, trenger vi et mer robust, fleksibelt og ikke minst allsidig produksjonssystem i framtiden. Et slikt system må være i stand til å takle både årlige svingninger i nedbøren og sesongmessige temperaturvariasjoner.

Når vi nå behandler Regjeringens forslag til støtteordning, synes jeg det er verdt å understreke at forslaget er forutsigbart for investorene gjennom et langsiktig finansieringsopplegg for støtteordningen. Dette underbygger etter vårt skjønn et robust system som ivaretar de teknologiske og kostnadsmessige forskjellene mellom de produksjonsteknologier som støtteordningen er ment å omfavne.

La meg likevel begynne med noen betraktninger omkring de såkalte grønne sertifikatene. Siden månedsskiftet februar/mars 2006 har opposisjonen i denne sal ved hvert spørsmål om elektrisitetsproduksjon hatt tilnærmet ett svar, grønne sertifikater, et svar som ikke under noen omstendigheter er blitt nyansert.

La meg først presisere: Vi var også *for* grønne sertifikater. Det var derfor vi skrev det inn som en del av Soria Moria-erklæringen. Vi var også *for* grønne sertifikater, men ikke for enhver pris, slik enkelte andre tilsynelatende er. Forhandlingene med Sverige strandet på hvor mye forbrukerne i de to landene skulle betale ekstra i strømpris for å finansiere utbyggingen av ny fornybar energi. Vi ville altså ikke gå inn for en avtale som kunne bety at norske forbrukere skulle betale dobbelt så mye for sertifikatene som svenske forbrukere, selv om det etter Fremskrittspartiets målestokk kanskje hadde vært å betrakte som ambisiøst.

En sertifikatpris er vanskelig å beregne, men noen prinsipper er viktige å få fram. Det er forbrukerne, strømkundene, som må betale for sertifikatordningen, og jo høyere sertifikatprisen blir, jo mer må forbrukerne betale. Dersom hensikten skulle være å fjerne enhver form for risiko som utbygger av vind-, bio- og vannkraftanlegg måtte ha, slik opposisjonen gir uttrykk for, ja, da er det grunn til å tro at regningen til norske forbrukere ikke ville vært helt ubetydelig. Da dreier det seg om beløp som er lettere å uttale i milliarder enn i millioner. For det andre var det grunn til å frykte at mye av det norske forbruket som skulle betales gjennom et sertifikatmarked, ville gå til å finansiere prosjekter i Sverige.

I Arbeiderpartiet har vi et godt forhold til våre nordiske naboer, også til svenskene. Men til tross for dette synes vi det er noe urimelig at kanskje flere hundre millioner kroner krevd inn av norske strømkunder, skulle gå til å subsidiere elektrisitetsproduksjon i Sverige, en produksjon vi sårt trenger i Norge. Vi ønsker derfor å støtte prosjekter i Norge, og ikke i Sverige. Slik sett er den støtteordningen som nå foreligger, en målrettet støtte til prosjekter for fornybar energi i Norge. Og det må være et godt utgangspunkt. I tillegg har vi gjort støtten slik at vi ikke bruker

strømkundenes penger på å støtte prosjekter som er lønnsomme uten støtte. I et sertifikatmarked ville mest sannsynlig *det* skjedd at allerede lønnsomme prosjekter hadde fått støtte, støtte som var krevd inn av strømkundene i Norge.

Så til selve saken. Selve forslaget går ut på en støtteordning pr. produsert kWh – 10 øre til biokraft, 8 øre til vindkraft og 4 øre til vannkraft opp til 3 MW. Vi mener dette er et balansert forslag, som vil bidra til å utløse robuste prosjekter. Forslaget er altså ikke ment å utløse ethvert påtenkt elektrisitetsprosjekt, men fornuftige, robuste prosjekter som har langsiktighet i seg. Vi mener også at det er store forskjeller på kostnadsnivået mellom vannkraft, vindkraft og biokraft, slik at en teknologinøytral ordning som sertifikatmarkedet skal være, ville virket ugunstig og faktisk ikke stimulert de produksjonsordningene vi faktisk ønsker å prioritere. For å få en mest mulig presis støtteordning samtidig som vi ønsker mest mulig produksjon ut av tilskuddsmidlene, har vi derfor valgt å differensiere støtten mellom de ulike teknologiene. Slik sett mener vi det er rett å gi mest til biokraft og minst til vannkraft, som nok framstår som den mest robuste og mest lønnsomme produksjonsmetoden.

Elsertifikatordningen ville gitt det samme tilskuddet til alle teknologier og ikke understreket de kostnadsforskjellene som faktisk er der mellom de ulike teknologiene. I debatten som nå har pågått i lang tid, uttaler dessverre enkelte i opposisjonen at rammebetingelsene også for utbygging nå er endret. Det medfører ikke riktighet. Jeg synes det er verdt å understreke at rammebetingelsene for utbygging av ny elektrisitetsproduksjon ikke ble avklart av den foregående regjeringen, Bondevik II-regjeringen. Regjeringen Stoltenberg varslet allerede gjennom Soria Moria-erklæringen at dersom et grønt sertifikatmarked ikke lot seg gjennomføre som forutsatt, skulle andre virkemidler gjennomføres. Og det er jo nettopp det vi nå gjør i form av rammebetingelser for ny fornybar elektrisitetsproduksjon, rammebetingelser som tidligere ikke er satt, selv om man enkelte ganger skulle tro at rammebetingelsene her har ligget klare i mange år. Slik er det altså ikke. Bondevik II-regjeringen klarte ikke å legge langsiktige rammebetingelser for denne næringen i form av en støtteordning.

Når det gjelder overgangsordningene, er disse opprettholdt og i tillegg utvidet. Dette betyr at overgangsordningen også vil gjelde for biokraftverk. Ett eksempel som er verdt å nevne i den sammenheng, er Södra Cell, som gjennom sin industriproduksjon har et biokraftverk bygd for 1. januar 2004, et biokraftverk som altså ikke ville fått støtte gjennom en ordning med grønne sertifikater. For Arbeiderpartiet har det vært viktig å få utløst støtte også for denne type kraftproduksjon bygd for 2004, og takket være Regjeringens opplegg nå, får Södra Cell støtte for sin elektrisitetsproduksjon fra 1. januar 2009.

Samlet sett mener vi at den støtteordningen som nå ligger på bordet, faktisk vil bidra til at flere utbyggingsprosjekter vil kunne realiseres, også prosjekter som fram til i dag ikke er realisert på grunn av for store økonomiske risikoforhold. Hovedinnretningen med støtteordningen er

altså å bidra til en reduksjon i den risiko som følger av slike prosjekter, og vi mener nå at støtten for de ulike teknologiene er balansert og vil bidra til å utløse robuste prosjekter.

Vi har merket oss at det er uttrykt bekymring over i hvor stor grad støtteordningen vil føre til investeringer. Jeg vil da vise til at det i stortingsmeldingen legges vekt på at støtteordningen skal vurderes fortløpende i forhold til utviklingen i markedet for fornybar elektrisitet. Men jeg vil samtidig understreke at hensikten med støtteordningen er ikke å fjerne risikoen som naturlig påhviler en investor, eller støtte allerede lønnsomme prosjekter. Støtteordningen skal bidra til å redusere risikoen og utløse nye investeringer.

Avslutningsvis vil jeg nevne at støtteordningen skal finansieres slik at man unngår kø, og at finansieringsbehovet utover rammen skal finansieres ved tilleggsbevilgninger. Jeg er glad for at vi i dag ikke innfører en sertifikatordning som strømkundene i Norge må betale for, eller en ordning hvor vi overfører millioner av kroner til svenske produksjonsanlegg, eller bruker innkrevde midler fra norske strømkunder til å subsidiere allerede lønnsomme kraftanlegg. Jeg er derimot glad for at vi i dag får en støtteordning som er robust og langsiktig og tilpasset kostnadsvariasjonene mellom de ulike produksjonsformene, for at vi avlaster risikoen for investorene, og for at ordningen i sin helhet innrettes mot produksjon i Norge. Jeg kan derfor på det varmeste anbefale å stemme for ordningen og for flertallsinnstillingen.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:15:17]:** Representanten Aasland har rett i én ting i innlegget sitt. Det er at dette er en viktig sak. Derimot er det å påstå at det er en robust innstilling vi nå behandler, og en robust ordning, relativt optimistisk. Det er egentlig naivt å si at en firesiders stortingsmelding kan behandle en så viktig sak på en grundig og seriøs måte.

Men demagogen Aasland kommer fram når han sier at grunnen til at de ikke vil ha grønne sertifikat, er at alle investeringer ville ha kommet i Sverige. Econ lagde for en tid tilbake en analyse som viser at investeringer tvert imot ville ha kommet i Norge, fordi det er i Norge vi har det største uutnyttede vindpotensialet, småkraftverkpotensialet og bioenergi-potensialet. Sverige har kommet mye lenger enn oss når det gjelder bioenergi, og dermed er de store prosjektene der allerede realisert.

Når det gjelder kostnader, har det vært nevnt 5–6–7 øre. Hvor kommer det tallet fra? Econ viser at kostnadene gjerne vil ligge på 1,5 øre. Når vi vet at Regjeringen allerede drar inn 1 øre til energiformål og 10 øre i tillegg på elavgiften, ville det ikke da vært bedre å få en ordning med grønne sertifikat og heller kompensert for kostnaden med lavere elavgift?

**Terje Aasland (A) [11:16:24]:** Vi har gjennom det forslaget til støtteordning som nå foreligger, valgt å fokusere på robuste og gode prosjekter i Norge. Sertifikatord-

ningen i fellesskap med Sverige, som Solvik-Olsen refererer til, hadde ingen garanti for hvor produksjonen ville måtte havne. Men et sertifikatsystem vil også selvfølgelig tiltrekke seg de mest robuste kraftanleggene, mest sannsynlig anlegg for vannkraft, i hvert fall i første fase. Vi har en innretning som på en måte prioriterer alle de formene for teknologi som vi ønsker å framheve og understøtte i Norge. Det er forutsetningen med denne ordningen. Vi mener at den vil utløse investeringer, og at vi nå får en støtteordning som til tross for at den vil bli vurdert, vil utløse nye kraftprosjekt i Norge, i motsetning til hva vi ville ha fått med grønne sertifikater.

**Presidenten:** Taletiden er ute.

**Børge Brende (H) [11:17:40]:** Noen ganger kan det være greit å avstemme kartet med terrenget. Det var et flammende innlegg representanten holdt fra talerstolen. Men i komiteen har vi hatt en høring knyttet til det forslaget Regjeringen har lagt frem. Da var det bortimot samstemmighet blant dem som var på høring, om at det forslaget som Regjeringen har lagt frem, ikke vil utløse en tilstrekkelig grad av den nye fornybare energien som er gryteklar til å igangsettes.

Vi kan selvsagt diskutere dette med grønne sertifikater. Det er nesten blitt paradoksalt at Arbeiderpartiet var en sterk tilhenger av det tidligere. Det som nå er problemet, er at vi ikke får utløst tilstrekkelig fornybar energi som er gryteklar. Da har man et problem.

Siden man lovte minst like gode støtteordninger med det nye systemet som med grønne sertifikater, er mitt spørsmål til representanten: Mener representanten at støtteordningene til fornybar energi blir minst like gode nå som de ville ha vært med et grønt sertifikat-marked?

**Terje Aasland (A) [11:18:51]:** Når det gjelder den ordningen som vi nå foreslår, og den høringen som har vært, er det vel liten tvil om at de som planlegger investeringer i denne type produksjonsanlegg, håper på størst mulig – skal vi si – risikoavlastning i form av støttetiltak og at de slik sett uttrykker litt tilbakeholdenhet når ordningen som er fremmet, kanskje ikke fullt ut innfrir det støttenivået de hadde forventet. Jeg skjønner det, men det gir ikke grunnlag for å si at denne ordningen som nå er foreslått, ikke vil utløse nye prosjekter. Det er også snakk om hvilket avkastningsgrunnlag som skal ligge til grunn før nye investeringsbeslutninger tas. Ordningen er ikke ment helt og holdent som en risikoavlastning. Den er kun ment til å avlaste deler av den risikoen som påhviler investoren.

Til støtteordningen: Ja, jeg synes den er god nok slik som den foreligger.

**Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:20:08]:** Det er med tungt hjerte at Stortinget i dag vil vedta et støttesystem som ikke vil utløse nok fornybar energi sammenlignet med de mengder kraft vi trenger. Representanten Aasland var selv inne på dette med at vi er sårbare når

det gjelder kraftproduksjon. Dessverre vil ikke det vi ser i dag, utløse nok energi.

Vi er enige i at vi er sårbare. Jeg mener også at det er et tydelig råd fra bransjen om at dette ikke vil utløse nok. Jeg er uenig i representantens analyse, at bransjen er tilbakeholden. Jeg møter mye entusiasme, og jeg møter mye pågangsmot for å være med på å produsere ny fornybar energi.

Mitt spørsmål blir: Vil Arbeiderpartiet, som det største regjeringspartiet, på et eller annet tidspunkt ta inn over seg signalene og være med på å revurdere ordningen, slik at vi får utløst den energien vi trenger?

**Terje Aasland (A) [11:21:14]:** Vi har sagt gjennom stortingsmeldingen og understreket i denne debatten at vi ønsker å følge utviklingen i markedet knyttet til ny fornybar energi. Det står vi selvfølgelig ved, men at vi skulle endre ordningen og innretningen på bakgrunn av de antagelser som Kristelig Folkeparti legger til grunn her, synes jeg er noe tidlig. Jeg velger faktisk å se det slik at den samlede ordningen som Regjeringen nå legger opp til, vil utløse gode prosjekter, robuste prosjekter, uten at vi fullt ut går inn og tar risikoen for utbyggerne, men vi tar store deler av den.

Det er mange prosjekter innenfor ny, fornybar energi som er lagt fram for oss, og som viser kanskje en avkastning på 7 pst. uten at de investerer. Det som en da vil måtte gjøre for å utløse nye investeringer, er faktisk å lage en støtteordning som bidrar til at avkastningen skal ligge over 7 pst. Det synes vi er urimelig, i og med at den ordningen som Kristelig Folkeparti først og fremst ønsker, er en innkrevning av penger fra norske strømkunder.

**Presidenten:** Replikordskiftet er omme.

**Børge Brende (H) [11:22:51]:** Deng Xiaoping sa en gang at det viktigste er ikke om katten er svart eller hvit, men at den fanger mus. Det som er det viktige i dag, er å få et system som utløser fornybar energi i Norge, og vi har mange gryteklare prosjekter. Hvorfor er det viktig med fornybar energi i Norge? Det er viktig for at Norge skal nå sin målsetting knyttet til Kyoto-protokollen. Ny fornybar energi slipper ikke ut CO<sub>2</sub>, og vi trenger mer av en slik energi. Norge er også i en utsatt situasjon når det gjelder strøm.

Det er selvsagt helt utrolig at et land som eksporterer tolv ganger så mye energi som det selv forbruker, står i fare for å havne i en strømkrise. Det skyldes jo at 99 pst. av elektrisiteten vår kommer fra vannkraft. Hvis det regner mye et år, er vi i den situasjonen at vi eksporterer, og hvis det regner lite, mangler vi 30 TWh. Da produserer vi 90 TWh, men så bruker vi 120 TWh. Utfordringen er derfor å skaffe 30 TWh, som gjør oss robuste også i et år det regner lite. Dette har det vært bred enighet om på Stortinget gjennom mange år. Det var også bred enighet om at grønne sertifikater skulle være den ordningen som skulle utløse de gryteklare prosjektene for fornybar energi.

I forhandlingene med Sverige ble ikke den norske og den svenske regjeringen enige. Forhandlingene brøt

sammen. Regjeringen skulle da, som også statsråden sa ved flere anledninger, komme opp med et system som var minst like bra som de grønne sertifikatene. I høringen i komiteen fikk vi dokumentert at det systemet som nå hadde kommet ikke var minst like bra. Veldig mange prosjekter for fornybar energi droppes. Det er den første lakmus-testen. Nivået i støtteordningene for de ulike energibærerne er objektivt sett – det tror jeg ikke det kan være noe uenighet om – lavere enn hva som ville ha vært ved et grønt sertifikat-marked, i alle fall hvis man sammenlikner med Sverige.

I Sverige har man støtteordninger for bioenergi, småkraftverk o.l., på 15–20 øre. Den støtten vi snakker om her, er på 4–10 øre, knyttet til de ulike energibærerne. Hvordan man da kan hevde at støtteordningen for et småkraftverk som ønskes utbygd, og som får 6 øre i Norge, er en like bra støtteordning som man ville fått ved et grønt sertifikat-marked med 15–20 øre, forstår jeg bare ikke.

Det er interessant når Arbeiderpartiet nå bruker så mye tid og krefter på å slakte ordningen med grønne sertifikater, at forbrukerne må betale for den selv. Målet fra et samlet storting var jo faktisk at man ønsket å etablere disse grønne sertifikat-ordningene. Det er litt forunderlig at man bruker så mye krefter på å argumentere mot det systemet. Det hadde blitt et lite påslag for forbrukerne, men jeg tror at det påslaget raskt ville ha jevnet seg ut gjennom at det også hadde blitt økt energiproduksjon. Slik sett ville vi fått mer stabile priser.

Men nå lar jeg det ligge og går tilbake til det jeg sa innledningsvis om Deng Xiaoping. Det spiller i og for seg ingen rolle hvilken farge det er på katten, bare den fanger mus. Hele poenget er at dette systemet her fanger ikke musa heller. Det fanger rett og slett ikke opp det vi nå trenger, mer fornybar energi, for støtteordningene er for dårlige til at vi får utløst det. Det er dårlig energipolitikk sett i forhold til fremtidige strømkriser som kan virke i positiv retning for at man får økt energiproduksjonen, og det er dårlig klimapolitikk. Hvis man først skulle hatt det systemet som Regjeringen nå har lagt opp til, måtte det også vært innrettet i større grad slik at det hadde utløst de gryteklare prosjektene.

En annen ulempe og svakhet med det systemet som nå er utformet gjennom Enova i Trondheim – det er selvsagt en formildende faktor at Enova ligger i Trondheim – er at det nå må notifiseres til og godkjennes av ESA. Vi kan da kanskje først få en godkjenning av dette sommeren 2008. Mye vann vil renne i havet før dette systemet er oppe og går, og Norge får ikke utløst så mye fornybar energi som vi trenger. Derfor tror jeg ikke at vi har sagt siste ord i denne saken. Vi skal i løpet av våren også ha forhandlinger i Stortinget, forhåpentligvis, om et klimaforlik. En forutsetning for å nå Norges målsettinger er at vi får et bedre støtteregime enn det som ligger på bordet i dag.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Tore Nordtun (A) [11:28:16]:** Representanten Børge Brende gikk høyt på banen i sitt innlegg nå også, som han pleier å gjøre når han snakker om grønne sertifikater. Men

det blir lite konkret. Jeg tror at den kinesiske presidenten som så på både fargen på musa og andre ting, var langt mer konkret.

La meg ta et eksempel: Sist vi snakket om grønne sertifikater, var faktisk da energi- og miljøkomiteen var i Hammerfest nå sist uke. Da ble det fra Hammerfest Strøm – jeg tror det var det de kalte seg – presentert et tidevannskraftverk som de vurderte. Det var et åpent møte, så jeg refererer det her i Stortinget, og da lanserte Børge Brende at hvis vi hadde hatt grønne sertifikater, hadde det gått rett inn i de grønne sertifikatene. Det hadde ikke vært noe problem i det hele tatt. Men da bør Børge Brende sette seg inn i hva de grønne sertifikatene er i Sverige, og hva vi hadde å gjøre med der. Dette tidevannprosjektet ville ikke gått inn under det grønne sertifikat-markedet.

Jeg er egentlig litt forundret over at han trekker inn en av de største statslederne og fanging av mus. Børge Brende har ikke vært konkret på ett eneste punkt når det gjelder konkrete prosjekter, og heller ikke i forhold til hvor mye disse ville ha kostet for forbrukerne.

**Presidenten:** Presidenten må be representantene holde seg til den oppgitte taletiden.

**Børge Brende (H) [11:29:36]:** Man skal lytte når representanten Tore Nordtun snakker om å være høyt på banen her i denne saken, i hvert fall når det gjelder å heve stemmen. Det er jo noe Tore Nordtun kan en del om.

Det var vel ikke fargen på musa jeg var opptatt av, eller Deng Xiaoping. Heller ikke fargen på katten spilte så stor rolle, forutsatt at den fanget mus. Stort sett var det vel det som var poenget. Det er det som er poenget her også. Det er viktig at man har et system som får utløst den fornybare energien som Norge trenger.

Det er riktig, som representanten Nordtun også sier, at det ikke var noe lukket møte vi hadde i Hammerfest – tvert imot. Pressen var også til stede. Finnmark Dagblad, som åpenbart har fulgt veldig godt med, skrev at jeg hadde sagt at grønne sertifikater, med sine høyere støttesatser enn det man nå har for disse prosjektene, ville ha utløst mer fornybar energi.

Når det gjelder det konkrete prosjektet i Hammerfest, ville man ikke ha vært helt i mål, for det er også en investeringskostnad. Det står i avisen, og det var det jeg sa.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

**Akhtar Chaudhry (SV) [11:31:04]:** Omlegging til mer miljøvennlig energiproduksjon står helt sentralt i den rød-grønne energipolitikken. For SV har mer effektiv energibruk, overgang fra oppvarming med strøm til bioenergi og ny fornybar kraft lenge hatt hovedprioritet.

Jeg er fornøyd med at den rød-grønne regjeringen i løpet av bare droyt ett år har klart å få på plass flere vedtak av stor betydning for en miljøvennlig energiomlegging i Norge. De viktigste vedtakene har vært økning av overføring til Enova, CO<sub>2</sub>-avgift på gass til oppvarming, krav til lavere energiforbruk i nye bygg og tilskudd til energisparing i husholdningene. Gjennom etableringen av et grunn-

fond for ny fornybar energi øker den rød-grønne regjeringen overføringene til Enova med nesten 1 milliard kr pr. år. Det har aldri før vært brukt så mye penger til miljøvennlig energiomlegging som under den rød-grønne regjeringen. Regjeringen har også satt et nytt og mer ambisiøst mål for energisparing og ny fornybar energiproduksjon. Vi arbeider nå for å nå 30 TWh innen 2016.

Jeg undrer meg derfor litt over kritikken fra opposisjonen i denne saken. Hvorfor – kan man spørre – etablerte de ikke de rammebetingelsene de nå etterlyser, da de selv satt i regjering?

Trusselen om farlige klimaendringer, i kombinasjon med en til tider anstrengt energisituasjon, gir oss store utfordringer i energipolitikken. Min vurdering er at det aller viktigste blir å effektivisere energibruken. I Norge er vi på verdenstoppen når det gjelder sløsing med energi. Fokuset i energidebatten må derfor ikke bare være på ny utbygging av kraft. Redusert energiforbruk er enda viktigere. I Norge bruker vi over 30 TWh elektrisk kraft bare på oppvarming. Dette er sløsing med en verdifull energiressurs. Regjeringen har derfor valgt å stadfeste at to tredjedeler av energifondet skal brukes på energisparing og varme. Dette innebærer en kraftig opptrapping på dette området.

Jeg har registrert at det er stilt spørsmål om den foreslåtte støtteordningen for fornybar kraft er god nok. Jeg har samtidig registrert at det er fattet beslutninger om å investere i både nye småkraftverk og vindkraft, etter at ordningen ble lansert. Det er også meldt interesse fra bioenergi produsenter. Jeg vil samtidig minne om at regjeringspartiene i sine flertallsmerknader viser til stortingsmeldingen, som varsler at ordningen vil bli vurdert i forhold til markedsutviklingen for fornybar kraft, og at det vil bli gitt tilleggsbevilgninger dersom det skulle bli behov for finansiering utover avkastningen fra energifondet.

Jeg vil avslutte med å minne om at Norge har store energiressurser innen ny fornybar energi. SV har i flere tiår kjempet for at vi skal satse mer på utnyttelse av disse ressursene. Jeg er derfor svært glad for at det nå ser ut til å være stor oppslutning i Stortinget om det SV lenge har kjempet for at man skal fokusere mer på i norsk energipolitikk.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:35:13]:** Representantens beskrivelse av at det er stor oppslutning om den politikken som Regjeringen nå legger fram, vitner om propagandaretorikk og ikke om realiteter. Sjelden har vel en så omfattende sak med så lang virkning hatt så lite flertall og så stor motstand i Stortinget som det vi opplever i dag.

Representanten skryter av at det brukes et enormt stort pengebeløp. Ja, det er riktig. Men han skryter lite av resultatene. Han merker seg derimot at det er blitt foretatt investeringer i småkraftverk og vindkraft. Det er alltid hyggelig når en merker seg ting, men jeg håper at representanten også har merket seg at langt flere prosjekt skrinlegges som følge av Regjeringens politikk. Spørsmålet er om representanten på høringen i energi- og miljøkomiteen merket seg at 14 av 14 høringsinstanser sa at de ikke trod-

de at Regjeringen med denne politikken ville klare å oppnå de resultatene som de hadde satt seg som mål.

**Akhtar Chaudhry (SV) [11:36:15]:** Vi registrerer at det er kritikk, men samtidig registrerer vi at det er mange aktører der ute som mener at det viktigste i dette landet er at vi har en godt utbygd infrastruktur, og at vi har stabilitet i konsesjonene og resten av byråkratiet. Disse forholdene, i kombinasjon med den ene milliard som vi nå legger på bordet, er vi sikre på vil utløse mye ny fornybar energi.

Så har vi sagt – jeg håper at representanten har merket seg det – at vi etter hvert vil vurdere det som nå skjer ute i markedet, og så komme tilbake med flere penger dersom det er behov for det. Poenget er å få utløst mye fornybar energi, som vi trenger i dette landet, og vi har håp om at det vil skje.

**Ivar Kristiansen (H) [11:37:33]:** I opposisjon gikk SV lengst av alle partier i å kreve en ordning med et norsk-svensk grønt sertifikat-marked. Hva kommer det av at SV er først i posisjon til å sørge for at en slik ordning blir vraket? Hva kommer det av at man nå – når man har dokumentasjon som viser at svenskene i dag mottar rundt 20 svenske øre i støtte fra stat og strømkunder, som driver frem det ene prosjektet etter det andre med ny fornybar energi – vraker en ordning som eksempelvis med 5 øre påslag for den norske strømkunden kunne ha gitt armslag for å investere 3, 4 eller 5 milliarder kr i ny fornybar energi? SV velger heller 880 mill. kr på plass i år 2009, til sammenligning. Hva kommer det av at SV har tapt alle sine ambisjoner på dette området?

**Akhtar Chaudhry (SV) [11:38:37]:** Jeg registrerer at Høyre nå har inntatt opposisjonen med den retorikken som nå fremføres her. Jeg ønsker å minne representanten Ivar Kristiansen om at i foregående periode satt faktisk Høyre i regjering, og de hadde til og med miljøvernministeren. Jeg husker ikke hvilke konkrete grep Høyre tok for at fornybar energi f.eks. skulle utløses, eller for at våre forpliktelser skulle oppfylles i forhold til Kyotoprotokolten. SV er ambisiøs. Vi har store ambisjoner, og har gjort en jobb i en mannsalder for at klimautfordringene skal tas på alvor. Derfor har vi lagt på bordet en hel milliard kr for å utløse fornybar energi. Vi er sikre på at denne ordningen kommer til å gi resultater. Så har vi igjen sagt at vi, utover det, åpner for å vurdere å legge flere penger på bordet.

**Gunnar Kvassheim (V) [11:39:51]:** Dette må være en trist dag for SV, som har vært en pådriver for å utløse fornybar energiproduksjon, når de må legge fram et system som parkerer prosjekter og ikke utløser dem.

Representanten sa at det var en historisk satsing. Feilen som regjeringspartienes representanter gjør, er at de sammenligner et system som skal virke framover i tid, med et system som har virket i årene som ligger bak oss. Det vi må sammenligne, er systemet som legges fram nå, med et opplegg med grønne sertifikater. Da vil det Regjeringen nå legger opp til, bare utgjøre en mindre del av det støttebeløpet sertifikatsystemet ville ha innebåret.

Men så til spørsmålet. Venstre har prøvd å få innsyn i det beslutningsgrunnlaget som ligger bak de foreslåtte støttenivåene. Det synes ikke som om det finnes noen dokumentasjon for at dette er rett nivå til å utløse nødvendig produksjon. Er SV kjent med begrunnelsen for det støttenivået som er valgt? Og: Har en sett noen dokumentasjon på at det er tilstrekkelig?

**Akhtar Chaudhry (SV) [11:40:56]:** Jeg tror jeg vil gjenta litt av det svaret som jeg gav til en annen representant her tidligere, som var fra et parti som var en del av regjeringen i forrige periode. Jeg registrerer at Venstre nå er veldig på hugget og ønsker å presentere seg som et veldig miljøvennlig parti. Jeg minner igjen også Venstres representant om at Venstre hadde hele fire år på seg til å fremlegge det de nå etterlyser. Det er det ene.

Det andre er at all dokumentasjon og informasjon som var nødvendig for å fremme denne saken og fatte en beslutning som vi mener er positiv, riktig og fremtidsrettet, ligger i stortingsmeldingen. Vi er fornøyd med det. Det er det grunnlaget vi fatter vår beslutning på i dag.

**Presidenten:** Replikordskiftet er omme.

**Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:42:11]:** I dag gir Stortinget støtte til en støtteordning for fornybar elektrisitet som ikke vil virke. Årsaken til det er at det foreslåtte støttenivået er for lavt til at det vil utløse investeringer av betydning i fornybar energi. På mange måter er det vondt å oppleve dette i dag. Det er stor politisk enighet om at vi trenger mer fornybar energi, men Regjeringen og regjeringspartiene evner ikke å utløse investeringer til de prosjektene som mange utbyggere har klare. Flertallet evner ikke å skape tillit til at investeringer i fornybar energi vil gi tilfredsstillende økonomi. Komiteens høring den 8. februar viste dette klart og tydelig, og avisoppslag etterpå har også bekreftet dette.

I Adresseavisen før helgen sier statssekretær Utseth at det ikke er aktuelt å heve støttenivået. Målet om 30 TWh fornybar energi og energisparing innen 2016 står ved lag, og det meste vil komme fra enøktiltak og bioenergi/-varme, sier statssekretæren. Jeg synes uttalelsene til statssekretæren viser godt hva som er Regjeringens prosjekt. Det er energisparing, biokraft og -varme. Hit vil pengene komme. Det vil imidlertid ikke utløse vesentlig ny kraftproduksjon, men det vil gjøre dagens energibruk mer effektiv. Dette støtter Kristelig Folkeparti, men Kristelig Folkeparti mener også at vi trenger et støttesystem som vil utløse ny kraftproduksjon fra fornybare energikilder.

Kristelig Folkeparti mener at vi trenger å utvikle flere energibærere og ny kraftproduksjon. Et grønt sertifikat-marked hadde klart å få dette til. Vi vet at Regjeringen lovet et støttesystem som skulle være minst like godt. Vi vet vel også at dagens melding ikke oppfyller dette. Sparing utløser heller ikke ny kraftproduksjon, det frigjør kraft. Men da må også Regjeringen fortelle hvor den vil frigjøre kraft. En trenger kanskje ikke være den største spåkone for å se at industrien må bruke mindre, og at in-

dustriarbeidsplasser da kan være truet av Regjeringens politikk.

Regjeringspartiene har flertall i denne salen og må derfor ta det politiske ansvar når en nå vedtar en støtteordning som ikke vil ha vesentlig effekt. Flertallet må ta ansvar for at kraftselskapene ikke investerer, og flertallet må ta ansvar for at ny næringsvirksomhet innen fornybar energi stopper opp.

Noe av det mest konstruktive Kristelig Folkeparti kan gjøre i denne situasjonen, er å foreslå evaluering av støtteordningen i 2010. En evaluering da vil eventuelt gjøre det mulig å starte forhandlinger med Sverige om et felles sertifikatmarked fra 2012. Dessverre har ikke regjeringspartiene vist interesse for dette, men vi mener at det ville være klokt med en slik evaluering.

Regjeringen er opptatt av å fremme fjernvarme som energikilde. Dette er Kristelig Folkeparti enig i, men da trenger vi også en gjennomgang av rammevilkårene for fjernvarmeanlegg, for å få større utbredelse av disse i tettbygde strøk. Enova har i dag støtteordninger, men vi trenger å se på om tilskuddene også bør omfatte infrastrukturen i rør og konverteringsutstyr i bygg. Kristelig Folkeparti foreslår derfor en slik gjennomgang i statsbudsjettet for 2008. Vi vet at bruk av varme er nødvendig for å kunne få mer biokraft. Derfor vil det være fornuftig å starte med rammevilkårene for fjernvarmeproduksjon før en forventer ny satsing på biokraft.

Kristelig Folkeparti foreslår også, sammen med Venstre, en utredning av et energifond for landbruket. Det gjør vi for å stimulere til å ta i bruk varmen fra gjødsel, ved å investere i biogassanlegg for å bruke metangassen til kraftproduksjon. Slik kan gårdsbruk bli selvforsynt med hensyn til el og varme, noe som kan frigjøre el til andre formål. I Kristelig Folkeparti ser vi for oss en fondsordning etter modell av skogfondet, og vi ber Regjeringen utrede dette. Det er mitt håp at regjeringspartiene gjennom denne debatten ser fornuften i dette og støtter forslaget.

Innstillingen fra komiteen i dag forteller om et monolitisk flertall som har stivnet i sin politikk når det gjelder fornybar energi. Kristelig Folkeparti ønsker å være konstruktive, og derfor har vi lagt mer penger inn i potten. Vi ønsker å øke støtten til fornybare energikilder, men dessverre ser det ikke ut til at vi får flertall for dette i dag.

Med dette tar jeg opp de forslag som Kristelig Folkeparti har i innstillingen.

**Presidenten:** Representanten Line Henriette Holten Hjemdal har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

**Torny Pedersen (A) [11:47:33]:** Kristelig Folkeparti har i den siste tiden pekt på betydningen av nasjonal forsyningssikkerhet, bl.a. gjennom Dokument nr. 8:21.

Er Kristelig Folkeparti komfortabel med at en ordning med grønne sertifikater, som norske strømkunder ville ha måttet betale for, ville kunne ha endt opp med at norske strømkunder subsidierte svenske kraftprosjekter med flere titalls millioner kroner, når vi selv har behov for en robust kraftproduksjon?

**Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:48:13]:**

Dagens debatt og dagens innstilling viser nok en gang at det er språk mellom regjeringspartiene og statsrådene. Fra statsråd Enoksen har vi nok av sitater som sier at vi må forvente en høyere pris, mens i dagens innstilling står det at vi ikke skal belaste forbrukerne. Dette viser en flertalls-regjering der det spriker.

For Kristelig Folkeparti er det viktig at vi får økt produksjonen fra fornybare energikilder. Det er viktig at vi gjør dette for å sikre forsyningssikkerheten vår. Ja, til en viss grad vet vi at prisene vil stige, men for Kristelig Folkeparti, som er opptatt av energiøkonomisering og sparing, vil det være et viktig virkemiddel det også.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

**Ola Borten Moe (Sp) [11:49:36]:** I denne meldingen legger Regjeringen opp til et mål om 30 TWh med ny fornybar energi fram til 2016. Dette er et svært ambisiøst mål, som vil skaffe oss den energien vi alle er så opptatt av for å få et mer robust energiforsyningssystem, for å sikre forsyningssikkerheten i de deler av landet der den er anstrengt, og for å sørge for at prisene i kraftmarkedet blir mer robuste og rolige.

Det har innledningsvis her vært en lang diskusjon rundt mål og middel. Fra min side vil jeg si at jeg betrakter målet å være det avgjørende viktigste i det Stortinget debatterer i dag. Man setter seg altså et mål på 30 TWh med ny fornybar energi fram til 2016. Det er som sagt svært ambisiøst, og måten man kommer fram til dette på, er jo det som har vakt mest debatt.

Børge Brende snakket om katten i sitt innlegg, og poenget var at den skulle fange mus. Han mener i likhet med resten av opposisjonen at dette ikke vil virke. Vi har nå i overkant av ett år hørt historien om at de grønne sertifikatene ville ha vært så mye bedre for alle praktiske formål enn den ordningen Regjeringen nå legger opp til, og det har vært snakk om gryteklare prosjekter helt siden den gangen. Dette er en diskusjon om middel. Jeg legger merke til at på tross av at opposisjonen gjør sitt beste for å svartmale situasjonen, er situasjonen den at det faktisk meldes inn prosjekter hele tiden. Faktisk er det slik at det er så stor interesse for utbygging av mini-, mikro- og småkraftverk at vi nå var nødt til å utvide saksbehandlingskapasiteten hos NVE. Det bygges nå to store vindkraftprosjekter i Trøndelag, i Vikna og i Roan eller Bessaker, og vi vet at den støtteordningen som er lansert for biokraft, forbedrer økonomien i byggingen av gasskraftverket på Skogn betydelig. Jeg synes derfor at opposisjonen går svært langt – kanskje altfor langt – når de sier at dette overhodet ikke kommer til å utløse det potensialet vi er avhengige av å utløse.

Selv om disse diskusjonene aldri er særlig fruktbare, er det sånn at i forrige periode skjedde det svært lite, selv om behovet for fornybar el og fornybar energi åpenbart var det samme. Det er ikke noe som har dukket opp etter september 2005. Dette har vi visst om lenge, og det skjedde altså svært lite under den forrige regjeringen. Dette synes jeg er noe som spesielt Børge Brende bør ta til seg. Han

har vært både miljøvernminister og næringsminister, og leser man merknadene, argumenteres det sterkt både på miljøsidene og på næringsfronten. Det gikk egentlig ikke mye lenger enn 14 dager etter at regjeringsskiftet var et faktum, før Børge Brende syntes at alt som var tungt og leit i dette landet, var den nye regjeringens skyld.

Så er det slik at el er én bit av dette. Varme er en annen bit, og det er en vesentlig bit. Det peker jo Kristelig Folkeparti og Venstre på i sine merknader. Det er i grunnen et paradoks all den tid grønne sertifikater ikke ville ha innebåret noen støtte til varme og biovarme. I Sverige ligger denne produksjonen på godt over 100 TWh i året. I Norge ligger den på 16 TWh. Her er det et enormt potensial, og det ville altså ikke vært slik at grønne sertifikater ville ha hjulpet oss noe særlig på vei her. Men den støtteordningen, den totalpakken, som Regjeringen legger opp til, tar jo disse utfordringene på alvor, og det vil bli lansert støtteordninger for utvikling av vannbårne varmesystem i en helt annen grad enn det som har vært faktum fram til i dag.

Jeg skal slutte med å gjenta at det er målet som her er viktig. Det er ikke sikkert at denne støtteordningen er det eneste svaret på de utfordringene vi møter. Det er heller ikke sikkert at disse støtteordningene aldri skal revurderes hvis det viser seg at vi ikke når fram. Men jeg skal avslutte med å si at jeg er optimist. Jeg er stolt av å kunne tilhøre det flertallet som faktisk gjør noe med denne saken.

**Carl I. Hagen** hadde her gjeninntatt presidentplassen.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Torbjørn Andersen (FrP) [11:54:52]:** Jeg vil kort få vise til hva Rein Husebø, som er administrerende direktør i Småkraft AS, og også Isak Liland, som er styreleder i Småkraftforeninga, sier når det gjelder Regjeringens vraking av sertifikatsystemet: Dette er et havari for lokal verdiskaping! De viser til at et elsertifikatmarked vil ha en kostnadsside og en inntektsside. Først går kraftprisen opp fordi elsertifikatene skal dekkes gjennom kraftprisen. Så går kraftprisen ned, fordi sertifikatene tilfører ny energi i markedet. Nettovirkningen på lang sikt blir lavere kraftpris. Kostnad og inntekt slår ut på samme sted, nemlig på kraftprisen, og utjevner hverandre i stor grad.

Da er mitt spørsmål, siden representanten snakket en del om sertifikater, og det har også vært en gjennomgangstone her i dag: Hvilket av disse to støttesystemene er det mest foretrekkelige? Mener Senterpartiet at disse to ekspertene på dette tar helt feil?

**Ola Borten Moe (Sp) [11:55:54]:** All den tid vi lykkes med å få ny kraft inn i markedet, vil man få den samme effekten når det gjelder stabilisering av kraftpriser og muligens også en nedgang i kraftpriser – hva vet jeg. Det kommer an på hvor mye man får inn. Og da blir spørsmålet: På hvilken måte skal man få dette inn? Jeg registrerer at det nå er så stor interesse for å bygge ut vannkraft i Norge at vi var nødt til å utvide saksbehandlingskapasite-

ten hos NVE, for å klare å holde unna noenlunde når det gjelder søknadsbehandlingen.

**Ivar Kristiansen (H) [11:56:39]:** Jeg kan ikke gjennom representanten Borten Moes innlegg se et eneste område hvor han anviser annet enn å fremme en målsetting på 30 TWh ny fornybar energi innen 2016. Han henviser til at man har noen prosjekter som ligger klare, men gjennom høringen har vi jo fått anskueliggjort at dette langt fra er tilfellet. Man er nettopp i en situasjon hvor norske investorer må se seg om på den andre siden av grensen, for å finne prosjekter som kan gi lønnsomhet. Når man har den dokumentasjonen at svenskene siden 2005 har hatt en progresjon, en utvikling, som er fire ganger bedre enn vi har i Norge, skjønner jeg ikke hvordan det er mulig å komme med slike påstander som Borten Moe gjør. Hvor har Borten Moe sin analyse fra? Hva slags dokumentasjon er det han henviser til når han i sitt innlegg sier at vi skal oppnå resultater som er minst like gode som de man har i Sverige?

**Ola Borten Moe (Sp) [11:57:48]:** Vi slutter oss nå til et mål om 30 TWh ny fornybar energi i 2016. Det er vårt tydelige mål at vi skal nå dette, og som jeg sa i mitt innlegg, er det ambisiøst.

Når man ser på de prosjektene som i dag er i ferd med å realiseres, som det er søkt om, og som vi vet er på trappe, er jeg optimist med tanke på at dette skal lykkes. Da mener jeg at da er virkemidlene gode nok. Da når vi målet vårt. Så må vi kunne skille mellom hva som er mål, og hva som er virkemiddel. Målet her er 30 TWh med ny fornybar energi. Målet er ikke virkemiddelet.

**Solveig Horne** hadde her overtatt presidentplassen.

**Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:58:42]:** Det er målet som er viktig, sier representanten Ola Borten Moe. Jeg tror også at vi trenger politikere som prøver å føre en politikk for å oppnå disse målene.

Jeg har bare lyst til å komme med et sitat fra fredagens Adresseavisen:

«Nei, dessverre. Dette var altfor dårlig. Tilbudet er faktisk dårligere enn det som har vært antydning som overgangsordninger. Derfor har vi vedtatt ikke å søke om midler for å bygge ut andre og tredje byggetrinn for Ytre Vikna Vindpark.»

Dette opplyser energidirektør Kenneth Brandsås i NTE.

Jeg har også lyst til å vise til gårsdagens vedtak i Senterpartiet: sørge for utvikling og etablering av biogassanlegg. Jeg regner med at representanten for Senterpartiet senere i dag vil stemme for det som landsmøtet i går vedtok, Senterpartiets politikk fremmet av Kristelig Folkeparti og Venstre, der vi legger til rette for biogassanlegg fra gjødsel.

**Ola Borten Moe (Sp) [11:59:45]:** Det er slik, for å være konkret når det gjelder biogassanlegg, at hvis man



**(Borten Moe)**

bruker denne biogassen til å produsere el, blir det bioel, og man vil få støtte gjennom denne støtteordningen.

Så sa jeg også i mitt innlegg at disse støtteordningene ikke nødvendigvis er ferdig utviklet. Vi må selvsagt komme tilbake til dette hvis det viser seg at vi ikke er i stand til å nå målene våre, men foreløpig er jeg optimist. Foreløpig fastslår jeg at vi med god grunn kan tro at vi kommer til å nå de målene vi har satt oss.

**Presidenten:** Replikkordskiftet er over.

**Gunnar Kvassheim (V) [12:00:41]** (komiteens leder): Det er en økt erkjennelse av at vi står overfor store klimautfordringer. Det er også økende erkjennelse av at disse klimautfordringene krever kraftfull handling.

Lavutslippsutvalget, som ble nedsatt av Bondevik II-regjeringen, kommer med en rekke forslag til tiltak de mener er nødvendige for å få ned klimagassutslippene i Norge. Ett av de områdene hvor de ber politikerne vise vei og komme med et skikkelig opplegg, gjelder fornybar energiproduksjon. Det er beklagelig å måtte konstatere at mens det blir stadig større enighet om at vi på dette området har en stor utfordring og må gjøre det som trengs, leverer ikke Regjeringen det som er nødvendig for å få økt fornybar energiproduksjon.

Venstre er opptatt av å få fram at det finnes et stort potensial når det gjelder sparing og en mer effektiv bruk av energien. Men selv om dette potensialet tas i bruk, mener vi det er viktig å få økt fornybar energiproduksjon. I et normalår bør Norge ha som ambisjon å være nettoeksportør. Det betyr at vi ønsker økt fornybar energiproduksjon som kan bidra til at ren kraft fra Norge kan bli en del av det nordeuropeiske kraftmarkedet.

Jeg synes på denne bakgrunn – gitt de utfordringene vi står overfor – at det er helt uforståelig at ordningen med grønne sertifikater ble skrotet. Det framstår som helt åpenbart at Regjeringen ikke våger å ta den belastningen det ville vært å øke, på kort sikt, forbrukernes kostnader ved elforsyning med noen få hundre kr pr. år, selv om forbrukerne på sikt ville tjent på dette, fordi det kommer inn ny kraft som kunne dempet de store svingningene en har i kraftprisene.

Resultatet av at opplegget med grønne sertifikater ble skrotet, til tross for at tilnærmet alle partier sa de ønsket det, er at det er blitt svekket tillit i næringene som er tilknyttet dette, til at politikerne er til å stole på. Det andre hovedresultatet er at vi står igjen med en ordning som er vesentlig dårligere enn det grønne sertifikater ville representert.

Det er slik at i 2008 vil en tredjedel av rammen til Enova gå til fornybar energiproduksjon. Det utgjør snaut 400 mill. kr. Det er blitt anslått at virkningene av et grønt sertifikat-marked ville vært mellom 1,5 milliarder kr og 2,5 milliarder kr. Det ble altså ikke slik som representanter fra Regjeringen sa, at en skulle komme tilbake med et like godt opplegg. En kommer tilbake med noe som er vesentlig dårligere.

Dette nye opplegget er da lagt fram og beskrevet i en veldig tynn stortingsmelding på fire sider. Vi fikk i dag

bekreftet av representanten fra SV at han ikke er kjent med noen annen dokumentasjon for det foreslåtte støttenivået enn det som ligger i meldingen. I denne meldingen ligger ingen dokumentasjon på at dette støttenivået vil utløse store mengder fornybar energiproduksjon. Venstre og andre har forsøkt å få innsyn i dette materialet som departementet har hatt som grunnlag for sine beregninger. Vi er styrket i troen, gjennom disse rundene, på at det ikke finnes noen slik dokumentasjon.

På bakgrunn av de forhold jeg har redegjort for, mener Venstre, i likhet med de øvrige opposisjonspartiene, at meldingen burde vært sendt tilbake. Etter vår mening burde det vært tatt opp igjen nye forhandlinger for å få til et sertifikatsystem, og mens en ventet på at det skulle bli en realitet, burde en ha hatt et støttenivå som er høyere enn det som nå legges til grunn.

De høringene som har vært i Stortingets energi- og miljøkomite, er entydige på at det støttenivået som nå foreligger, er utilstrekkelig. Det er dokumentert at når det gjelder vindkraft, er vi nesten på bunn i støttenivå i Europa. Det er bare Estland som har et støttenivå for vindkraft som er lavere enn det Norge har. Dette står i grell kontrast til viljen til å satse på gasskraft, hvor en snakker om en produksjonspris på 35 øre pr. kWh på Mongstad og rensekostnader på 40 øre. Det er altså stor vilje til å satse på det området, mens den er nesten fraværende på det andre området vi i dag diskuterer.

Jeg håper at Regjeringen i løpet av kort tid lar prestisjen fare og kommer tilbake med et revidert opplegg for støtteordninger, slik at vi kan bruke denne muligheten til å få redusert klimagassutslippene.

Jeg tar opp Venstres forslag.

**Presidenten:** Representanten Gunnar Kvassheim har tatt opp det forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

**Marianne Marthinsen (A) [12:06:05]:** Jeg har ved flere anledninger merket meg et prisverdig engasjement fra Venstre når det gjelder vind- og biokraft. Et veldig sentralt prinsipp i ordningen med grønne sertifikater er teknologinøytralitet. Det er vel liten tvil om at en slik type nøytralitet ville favorisert utbygging av vannkraft. Er Venstre tilfreds med det, tatt i betraktning det store potensialet som Norge har for både vindkraft- og biokraftutbygging?

**Gunnar Kvassheim (V) [12:06:38]:** Jeg konstaterer at alle de høringsinstanser som har vært inne i komiteen, og som representerer vindkraft, biokraft osv., er entydige på at de heller ønsker det systemet som Venstre er varm forsvarer av, nemlig grønt sertifikat-marked, framfor det opplegget som nå foreligger. Det er klart at de ulike aktørene ville kunne gjøre seg ulik bruk av et grønt sertifikat-marked, men det er en entydig preferanse for et slikt system framfor det som foreligger i dag. Det framstår som helt åpenbart at det ville utløst mer småkraftproduksjon, mer vindkraftproduksjon og mer bioenergiproduksjon.

Samlet sett ville det vært et vesentlig bidrag til å få redusert klimagassutslippene, mens det opplegget som Regjeringen har lagt fram, gjør at Norge, med de store og unike mulighetene vi har, blir en sinke på dette området i stedet for å bli et foregangsland.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

**Statsråd Odd Roger Enoksen [12:08:02]:** I Soria Moria-erklæringen lovte Regjeringen å satse på fornybar energi og øke Enovas totalmål for energisparing og ny fornybar energi.

Regjeringen har fastsatt et mål på 30 TWh ny fornybar energiproduksjon og energieffektivisering fra 2001 til 2016. Det nye grunnfondet for energieffektivisering og fornybar energi vil innebære en fordobling av rammene for satsingen gjennom Enova. Dette ble fulgt opp i budsjettet for 2007. Vi er altså godt i gang med å realisere de energipolitiske visjonene vi presenterte i Soria Moria-erklæringen.

Vi vil nå få på plass en rettighetsbasert støtteordning for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder. Økt produksjon av fornybar elektrisitet er et viktig bidrag for å styrke kraftbalansen og bedre forsyningssikkerheten.

I den nye støtteordningen tar vi med oss de gode egenskapene til elsertifikatmarkedet. Støtteordningen vil være rettighetsbasert. Vi tar med overgangsordningen som ble etablert i forbindelse med arbeidet med elsertifikatene. Dette betyr at de prosjekter som ble realisert med forhåpninger om støtte gjennom sertifikatene, får rett til støtte. I tillegg gjelder overgangsordningen alle biokraftanlegg, slik at vi legger til rette for at disse anleggene fortsatt skal gå på biobrensel.

I motsetning til elsertifikatene vil ikke denne støtteordningen finansieres over strømregningen. Vi stimulerer til ny produksjon i Norge uten at strømkunder må betale for kraftproduksjon i Sverige. Denne støtteordningen vil også gi en sikrere inntekt til kraftprodusentene i Norge, i motsetning til et usikkert elsertifikatmarked der prisen vil svinge, og der utbyggerne ikke har garanti for hva prisen vil komme til å være om f.eks. fem eller ti år.

Jeg har derfor stor tro på det opplegget vi har lagt fram. Med denne ordningen får produsenter av fornybar elektrisitet en forutsigbar støtte over 15 år. Denne langsiktigheten gir et godt grunnlag for nye investeringer.

Det er ikke overraskende at det har vært stor oppmerksomhet omkring støttenivået. Vi har basert våre beslutninger på ulike innspill og på både faglige og politiske vurderinger. Det er mange hensyn som skal ivaretas – ikke minst er det en avveining mellom satsingen på fornybar elektrisitet og satsingen på andre områder som fornybar varme og energisparing. Jeg er opptatt av at vi sikrer ressurser til satsingen på varme og sparing. To tredeler av midlene skal settes av til disse områdene. Jeg er enig med representanten Børge Brende i at det er uinteressant om katten er sort eller hvit, bare vi oppnår de resultatene vi er ute etter.

Det er også et spørsmål om hvor mye vi er villige til å betale for å få fram ny vindkraft, vannkraft og biokraft.

Dersom det er slik som noen hevder, at vindkraft trenger 20 øre pr. kWh i støtte for å bli lønnsom, finnes det andre alternativer som gir mer fornybar energi for pengene. For eksempel har tre industribedrifter fått 125 mill. kr i støtte fra Enova. Det utløser 600 GWh energisparing. Skulle man ha produsert like mye vindkraft, måtte man med 8 øre i støtte ha gitt 466 mill. kr til de samme anleggene. Det er altså faktisk mulig å oppnå gode resultater på disse områdene, og jeg anbefaler at man leser side 25 og side 31 i Enovas Resultatrapport 2006, som viser at det er stor interesse for å gjøre investeringer på disse områdene.

Jeg ser fram til at ordningen kan tre i kraft. Det er stor interesse for investeringer i fornybar kraftproduksjon. Mange utbyggere har allerede rettskraftig konsesjon, og mange konsesjonssøknader er til behandling. Derfor utfordrer jeg nå næringen til å komme på banen og ta sin del av ansvaret, slik at vi får mer fornybar kraftproduksjon i landet vårt.

**Presidenten:** Det blir replikkordskifte.

**Torbjørn Andersen (FrP) [12:12:13]:** Da denne sertifikatordningen som har vært mye omtalt her i salen i dag, ble vraket i februar 2006, var statsråden rimelig raskt på banen og lovte at han skulle komme tilbake med en ordning som var enda bedre, hvis jeg ikke tar feil. Deretter ble det modifisert – det skulle være en ordning som var minst like god som det den felles svensk-norske elsertifikatordningen var forventet å være.

Det har vært brukt store ord. Det har vært brukt ord som «historisk satsing», og når vi ser på den massive kritikken Regjeringen har fått, på tross av disse store ordene – ikke minst i forhold til det å komme tilbake med en ordning som skulle være minst like god – er mitt spørsmål: Angrer statsråden i dag på at han uttalte det?

**Statsråd Odd Roger Enoksen [12:13:00]:** Overhodet ikke. Jeg mener denne ordningen er bedre enn et sertifikatmarked med de resultater som det var mulig å komme fram til med de svenske myndighetene som vi forhandlet med.

La meg slå fast at vårt utgangspunkt var at også vi ønsket et elsertifikatmarked i fellesskap med Sverige, men vi kunne ikke godta det på de premissene som ble forelagt oss. Derfor har vi kommet fram til en ordning som er bedre. Den er bredere, den belaster ikke strømkundene med kostnader som et elsertifikatmarked ville ha gjort, og den gir en sikker utbetaling til utbyggerne over 15 år framover – i motsetning til et elsertifikatmarked. Vi har også fått etablert et fond som gir en historisk satsing på 1,6 milliarder kr pr. år, hvorav to tredeler skal gå til det området hvor det nå er størst interesse for å satse, nemlig varme og energieffektivisering. Spesielt når det gjelder energieffektivisering ser vi nå at industrien oppnår svært gode resultater til en lav pris. Faktisk oppnår vi svært gode resultater med en støtte av offentlige midler på 2 øre pr. kWh. Det burde glede Fremskrittspartiet at det er mulig å bruke så lite av skattebetalernes penger og få så gode resultater.

**Børge Brende (H) [12:14:20]:** Grunnen til at man ønsker å få utløst mer fornybar energi i Norge er knyttet til klimautfordringer, og det er knyttet til at lokal energi-produksjon også i sterkere grad vil forhindre lokale strømkriser.

Utgangspunktet var at man skulle ha et grønt sertifikat-marked, som ville ha gitt en støtte til fornybar energi på ca. 15 øre – et konservativt anslag – til de ulike energibærerne. Så skulle man lage et minst like godt system som alternativ, med et påslag pr. kWh på 4 øre for småkraftverk, 8 øre for vindkraft og 10 øre for bioenergianlegg. Alle som var inne på høring i komiteen, sa at dette ikke ville utløse den fornybare energien som det skulle ha utløst. Det var høringsinstansenes konklusjon.

Rundt omkring i landet vårt, i ulike fylker, ser vi at mange prosjekter som i utgangspunktet skulle gjennomføres, nå blir skrapet. Kan ikke statsråden iallfall gå så langt at han innrømmer at støtten i øre er lavere enn hva den ville ha vært med grønne sertifikater? Hvis investeringene ikke utløser denne fornybare energien, vil statsråden da komme tilbake til Stortinget og foreslå høyere satser?

**Statsråd Odd Roger Enoksen [12:15:58]:** Det er riktig at støtten i øre i dag vil være lavere enn den ville ha vært med grønne sertifikater. Ulempen med grønne sertifikater er at vi ikke vet hva støtten vil være om fem år. Vi vet ikke hva den vil være om ti år. Da kan den være betydelig lavere enn den er i dag, og prosjekter som blir utløst i dag på bakgrunn av et grønt sertifikat-marked, har ingen garanti for en femtenårsperiode, slik som denne ordningen vil ha.

Dersom jeg var utbygger av småkraft eller vindkraft, ville jeg selvfølgelig foretrekke å få 20 øre framfor 4 eller 8 øre. Det ville jo ha vært et mirakel om industrien kom til komiteen og under en høring sa at man foretrakk en ordning framfor en annen som man ville tro ville gi en støtte som var flere ganger så stor.

Jeg mener bestemt at denne ordningen er bedre enn det resultatet det var mulig å komme fram til med Sverige, som ville velte betydelige kostnader over på norske strømforbrukere, og som vi ikke hadde garanti for ville utløse produksjon i Norge. På toppen av det hele ser vi nå to områder som det er stor interesse for å investere i, nemlig varme- og energieffektivisering. Det er to områder der vi har et stort potensial.

**Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:17:19]:** Bare ett kraftselskap har bitt på agnet fra Enova, nemlig å bygge ut ny vindkraft med investeringsstøtte på inntil 25 pst. Jeg synes det forteller mye.

Det vi egentlig står igjen med, er jo enøk, biokraft og varme. Dette blir hovedelementene i Regjeringens satsing på ny fornybar energi. Kristelig Folkeparti er glad for satsingen på alle disse områdene. Vi vil gjerne være med på enøksatsingen. Vi vil gjerne være med på varmekraft- og biokraftlaget. Men vi ønsker også at det skal være mulig å investere i vindkraft og andre energibærere.

Enøk og biokraftvarme gir ikke så mye ny kraft til nettet. Bekymrer det statsråden?

**Statsråd Odd Roger Enoksen [12:18:20]:** La meg gjenta: Jeg er faktisk enig med representanten Børge Brende i at det er uinteressant om katten er svart eller hvit, bare den fanger mus. Om vi bruker mindre strøm, og dermed frigjør elektrisitet på nettet, eller om vi produserer mer, går ut på det samme. Hvis vi kan gjennomføre energieffektivisering i industrien, slik som det blir gjort i Norske Skog, med 2 øre tilskudd pr. kWh, som utløser nesten et halvt Alta-kraftverk i produksjon, burde det være betydelig bedre enn å bruke f.eks. 15 øre for å produsere like mye kraft basert på vind. Vi har et stort potensial for å redusere energiforbruket i industrien. Enovas resultatrapport for 2006 viser f.eks. at man i 2006 – på bare ett år med energieffektivisering i industrien – inngikk kontrakter for 891 GWh, altså nærmere 1 TWh. Det gjør man altså til en kostnad på ca. 2 øre pr. kWh. Skulle man ha produsert vindkraft med sertifikatmarked til 15 øre, ville man ha brukt et langt høyere beløp. Det skulle ikke være vanskelig å forstå. For meg er det altså uinteressant om det kommer fra det ene eller andre hold, bare vi får tilstrekkelig energi i landet.

**Presidenten:** Replikordskiftet er over.

**Torny Pedersen (A) [12:19:58]:** Norge har store muligheter til å utvikle en betydelig energiproduksjon fra fornybare energikilder.

Regjeringen har fastsatt et samlet mål på 30 TWh i forhold til økt fornybar energiproduksjon og ikke minst energieffektivisering fram til 2016, sett ut fra 2001-nivået. Jeg mener energieffektivisering er en vesentlig del av det hele. Her kan vi alle være med og bidra. Går vi inn i saken, er det mye vi kan gjøre hver og en av oss i eget hjem. Det er en viktig sak, for nå er det på tide at alle voksne opptrer som gode forbilder for neste generasjon. Den skal lære av oss hva vi må gjøre for å redusere energiforbruket, og den skal lære av oss hva vi må gjøre for å redusere de menneskeskapte klimautfordringene verden står overfor.

Noen i dette huset nekter å tro på menneskeskapte CO<sub>2</sub>-utslipp. Da får vi andre ta ansvar, som vi alltid har gjort, og de tvilende nyter igjen godt av det vi ansvarlige gjør. Jeg mener å observere at folk ute begynner å forstå dette.

Jeg er egentlig ganske forbauset over at opposisjonen vil sende denne proposisjonen tilbake. De må da forstå at den prosessen er over. Det er bra, så slipper vi iallfall å fortelle forbrukerne at de må betale betydelig mer i strømregning. Jeg må si som partileder Siv Jensen sa i forhold til statsbudsjettet for i år: Regningen sendes til vanlige folk – en smålig politikk!

Norge er i en sårbar kraftsituasjon. Vi må legge til rette for en robust kraftproduksjon så raskt som mulig – og vi er i gang.

I nasjonalbudsjettet for 2007 ble det foreslått å opprette et grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering med 10 milliarder kr i 2007 og ytterligere 10 milliarder kr i 2009. Dette tilsier 880 mill. kr fra 2010, i tillegg til de 710 mill. kr som Enova har i dag, gjennom påslag på nettarifven.

Gledelig er det at 2/3 av dette skal gå til energieffektivering, fornybar varme og ikke minst infrastruktur for fjernvarme.

Jeg er glad for at disse pengene skal brukes målrettet. At den største støtteordningen går til biokraft og umodne teknologier, er helt riktig i forhold til de rød-grønnes prioriteringer. Vi har store skogområder å ta av i Norge, og dette vil også være med på å balansere CO<sub>2</sub>-utslippene.

Så til satsingen på vindkraft. Her må det brukes midler til forskning slik at framtiden vil tilsi vindmøller ute i havet. Jeg ønsker ikke hele kysten full av vindmøller. Derfor er det viktig at fylkene lager forvaltningsplaner for vindkraft. Vannkraft er også med i støtteordningene, og her er det spesielt viktig at støtteordningene er målrettet. Jeg er redd for at grønne sertifikater med et system som ville gitt samme tilskudd til alle teknologier, ville gitt vannkraftutbygging de største fordelene, da den teknologien er godt innarbeidet.

Fremskrittspartiet har hengt seg opp i at Arbeiderpartiet var i mindretall under høringene i denne saken. Jeg var en av dem som var på høringene og hørte hva bl.a. Bellona sa. Representanten fra Bellona sa direkte: Jeg ber opposisjonen legge sertifikatordningen død.

Jeg viser også til uttalelsene fra det nordiske energiforskningsprosjektet NEP, der en forskningsgruppe mener det svenske elsertifikatsystemet kan komme til å kollapse når det kommer i en underskuddssituasjon. Derfor mener noen at en feed in-ordning vil være mer stabilt for investorer.

**Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:24:53]:** Stortinget har vel sjelden behandlet en stortingsmelding der innstillingen er tykkere enn selve meldingen. Med en firesiders stortingsmelding skal jo ikke det mye til, men når en ser på hvor lite Regjeringen har bidratt med i selve innstillingen, er det rett og slett pinlig. Det eneste gode som kommer ut av denne debatten, er at det iallfall føres referat, slik at når regnskapets time kommer ved valget i 2009, kan vi se hva de partiene har sagt, og en kan da vurdere konsekvensene av den politikken de fører.

Debatten i dag reflekterer dessverre en veldig tynn stortingsmelding. Regjeringen har ingen faglige argumenter for å forsvare sin politikk. De bruker mye tid på å kritisere opposisjonen, men kommer ikke med noen tall eller fakta som forsvarer deres eget system. Saken illustrerer en flertallsregjering på sitt mest arrogante, og det er jo ganske tragisk, når vi i dag legger grunnlaget for fornybarpolitikken i Norge de neste 10–15 årene. Her presser en gjennom en politikk med knappst mulig flertall, der en samlet opposisjon ønsker saken sendt tilbake. Og når man prøver å få informasjon om hva som er grunnlaget for beslutningene, blir man møtt med en mur av taushet.

Vindkraftbransjen har bl.a. bedt om å få tallmateriale for hvorfor støtteordningen blir på 8 øre for vindkraftbransjen. En regner gjerne med at det er en utredning i bakhånd som sier at det vil være nivået som trengs for å innfri løftet om 3 TWh ved ny fornybar vindkraft. Svaret en får der, er at de har ingenting med det tallet å gjøre.

Det samme gjelder for mange andre. Det er ingen som vet hvorfor en legger seg på de tallene som en gjør.

Det er ingen tvil om at løftet fra regjeringspartiene var at denne ordningen skulle være langt bedre enn grønne sertifikater. Det er den åpenbart ikke, og det bekymrer meg at statsråden ikke ser det selv. Ikke på noe punkt overgår dette systemet det som er i våre naboland. Det har også bioenergibransjen sagt når de sammenligner det norske og det svenske systemet. Så det at en skryter av biokraftsatsingen i Norge, er også et relativt uforståelig punkt.

Så snakkes det fra de rød-grønne om at dette blir en robust ordning. Når samtlige 14 høringsorganer som var i energi- og miljøkomiteen, sa at en med denne ordningen ikke vil kunne nå målene til Regjeringen, er det lite som vitner om at ordningen blir robust eller langsiktig. Investeringer legges på is, og en utløser ikke potensialet.

Så er det enkelte rød-grønne representanter som klammer seg til at det jo blir realisert et vindkraftprosjekt her og et småkraftprosjekt der, og later som om det betyr at ordningen er god nok. Jeg er ikke overrasket over at det bygges noen kraftprosjekt. Jeg er nesten overrasket over at Regjeringen slipper det igjennom i saksbehandlingen sin, men jeg er ikke overrasket at det er folk som vil investere i bransjen.

Kritikken fra opposisjonen går jo ikke på de vindkraftprosjektene og småkraftprosjektene som realiseres, men på at potensialet totalt sett ikke blir realisert, og at mye skrinlegges.

Så ser jeg at SVs løsning dersom potensialet ikke innfris, er at her skal det bevilges mer penger. Problemet er at det er systemet som er feil, det er ikke nødvendigvis mangel på penger.

Så registrerer jeg også at Arbeiderpartiets talsmann sier at det blir for lite risiko i en ordning med grønne sertifikater, mens energiministeren er bekymret på vegne av bransjen og sier at det er for mye risiko i en ordning med grønne sertifikater. Hovedargumenter som har blitt brukt mot grønne sertifikater, har f.eks. vært fare for at investeringene ender opp i Sverige. Det har det ennå ikke kommet noen dokumentasjon på, og alle vet at fakta her – det kom også fram i ECONs analyse for noen år siden – er at Norge har mye større potensial når det gjelder småkraft, bioenergi og vindkraft. Alt tyder på at det ville være svenske penger som kom til Norge – ikke omvendt. Vi har den beste ressurstilgangen.

Så sier Aasland i sitt innlegg at problemet også vil være at mye av investeringene kommer i vannkraft – og det er jo der problemet ligger. Allerede fra dag én etter valget begynte Hallgeir Langeland fra SV og Magnhild Meltveit Kleppa fra Senterpartiet å krangle om hvorvidt småkraft var godt eller dårlig. Når de ikke klarer å bli enige, må de gå vekk fra et system som ville subsidiert småkraft i særlig grad. Da får man isteden en dårligere alternativ ordning.

Så til påstanden rundt kostnader, at dette vil bli veldig dyrt for forbrukerne. Terje Aasland nevnte 5, 6 eller 7 øre/kWh i ekstra strømvavgift. Jeg vil gjerne se det dokumentert. Påstanden har kommet mange ganger, ingen har do-

kumentert dette. Vi vet at grønt sertifikat-prisen i Sverige er på ca. 15–20 øre. Hvis en skal innfri 10 pst. av energimarkedet med fornybare grønne sertifikater, betyr det 1,5–2 øre på forbrukeren – ikke 5, 6 eller 7 øre.

Så snakker Regjeringen som om deres eget system ikke har en kostnad. Men Enova får jo allerede 1 øre ved strømprisen i dag. Vi tar inn 10 øre på elavgiften. Man kan si at av dem blir 30 pst. satt av i dette fondet, fordi den ordningen vil gi ca. 2–3 øre ekstra. Så forbrukeren finansierer i dag 4 øre av strømprisen, ikke 1,5–2 øre, som grønne sertifikater ville betydd.

Så er Senterpartiet optimistisk og tror at de skal nå målene sine. Men hvis det kun er optimisme som skal styre energipolitikken, er jeg ganske bekymret, når hele bransjen sier at her vil en ikke klare å nå sine mål.

Grønt sertifikat-marked vil være (presidenten klubber) den beste mekanismen for å sørge for at (presidenten klubber igjen) man når det målet en har satt seg. Det har ikke Regjeringen (presidenten klubber igjen) klart å vise i sin politikk.

**Presidenten:** Presidenten må be representanten holde seg til oppgitt taletid.

**Ivar Kristiansen (H)[12:30:09]:** Debatten i dag har egentlig vist at regjeringspartiene har satt seg et mål, og så lever man så langt i et håp om – man regner med og håper og tror – at man skal nå dette målet. Men man har ikke klart verken gjennom dagens debatt eller denne – selv om den er relativt tettskreven – «hele» fire siders stortingsmeldingen å anskueliggjøre hvordan man skal nå sine mål, og det i en tid hvor utfordringene er større for oss i en klimapolitisk setting, i en kraftpolitisk setting – og hvor vi også diskuterer vårt kraftunderskudd, som gjør at prisene langt utover 2–3 øre vil komme til å stige og synke raskere – enn vi kanskje tidligere har hatt forestillinger om.

Jeg registrerer også at representanter fra regjeringspartiene i en debatt hvor man egentlig har så lite å fare med, velger å skru opp volumet og heller gå tilbake og komme med påstander om hva den forrige regjeringen egentlig gjorde. La meg bare kort, siden dette har vært oppe i debatten, svare på det. Vi fikk vi på plass et nasjonalt kvotesystem. Vi forberedte og fikk implementert Kyoto-avtalen. Vi registrerte at på 1990-tallet gikk klimautslippene ganske kraftig opp i Norge, mens de gikk ned under Bondevik II-perioden. Vi fikk på plass en avtale med industrien som har ført til 20 pst. reduksjon i klimautslippene, og vi fikk oppfinansiert det virkemidlet som Regjeringen nå satser 100 pst. på, nemlig Enova. Vi fikk også på plass mer fornybar energi i løpet av de fire årene i regjering enn på hele 1990-tallet. Det må ligge klart som et bakgrunnstykke når man velger å bruke den retorikken som man faktisk gjør i dagens debatt.

Jeg tror også at i en situasjon hvor vi i Norge årlig faktisk forbruker, konsumerer, 190 TWh fossilt brensel til transport, til industri, til oppvarming osv., burde man bekymre seg langt mer om å få på plass konkurransedyktige, teknologinøytrale ordninger enn det man legger opp til.

Man er faktisk fra regjeringspartienes side bekymret for at man skal få ordninger som åpner for at de beste og mest lønnsomme prosjektene skal få slippe til i en situasjon hvor vi har en til tider nærmest katastrofal underbalanse, underdekning. Man presterer å få på plass en ordning som ikke stimulerer investorer, men som heller påvirker investorer til å finne prosjekter utenfor landets grenser.

Vi har også sett at mens svenskene over en sammenlignbar tidsperiode har utviklet 4,5 TWh fornybar energi til en støttepris på rundt 17 øre, har vi i Norge til sammenligning klart å få til et resultat som ligger på 0,6 TWh, og hvor kostnaden ligger på 2–3 kr. Derfor burde vi i dette tilfellet – ikke i alle tilfellene – ha lyttet til, ha fulgt, og vi hadde stått oss på å få til en avtale med, svenskene.

Attpåtil presenterer man en stortingsmelding som er fullstendig uten dokumentasjon av hva som er belegget for at man ikke fikk på plass sertifikatordningen med svenskene. Samtidig presterer man i debatten å skyve strømkunden foran seg, akkurat som om ikke strømkunden også er skattebetaler, akkurat som om ikke strømkunden også er den som har eiendomsrett til et fornybarfond, eller som er med og finansierer statsbudsjettet.

Jeg skjønner ikke retorikken i det hele tatt, selv om dette presenteres som å være et glansnummer fra regjeringspartienes side. Hadde man hatt omtanke for strømkunden, ville man ha kompensert dette ved å redusere på den 10-øringen og vel så det man har i elavgift, og den 1-øringen man har i påslaget på nettariffen. Strømkunden belastes allerede med mellom 11 og 12 øre. Hadde man hatt omtanke for strømkunden og ønsket å oppnå resultater på denne sektoren, hadde man redusert avgiftsnivået på el og på nettleie for å kompensere for et teknologinøytralt prosjekt og de beste og mest lønnsomme prosjektene for å være i nærheten av å nå de mål man har satt seg. Jeg registrerer at man velger bort de beste og mest lønnsomme løsningene og ordningene.

**Presidenten:** Presidenten går ut fra at representanten vil ta opp forslaget.

**Ivar Kristiansen (H) [12:35:42]:** Takk, president! Jeg tar opp det forslaget som Høyre står bak alene.

**Presidenten:** Representanten Ivar Kristiansen har tatt opp det forslaget han refererte til.

**Marianne Marthinsen (A) [12:35:52]:** Først må jeg få si at det er godt å se et sånt prisverdig engasjement for å få på plass fornybar kraftproduksjon i Norge. Det ser ut til å være stor enighet om behovet. Det er med andre ord virkemidler vi diskuterer her i dag, ikke målet, og det er på mange måter et stort framskritt.

Så må det sies at det er ikke noe nytt at en politisk debatt om en sak brukes til å trekke hverandres motiver i tvil. Hører man på opposisjonen i denne debatten, kan man jo få inntrykk av at Regjeringen og partiene i posisjon ikke er opptatt av at det skal sikres gode rammevilkår for ny fornybar kraft og varme i Norge. Det er med re-

spekt å melde ganske utrolig, all den tid dette er den største satsingen som er gjort på dette feltet noensinne.

Det er klart at man kunne alltid ha gjort ting enda bedre, brukt enda mer penger, men jeg synes det er verdt å merke seg det Terje Aasland sa. Han presiserte at poenget med ordningen ikke er å fjerne enhver risiko ved å investere i fornybar produksjon, men at poenget er å bidra til stabile rammevilkår og utløse gode, robuste prosjekter.

Det er selvfølgelig en ærlig sak å mene at det ikke kan sikres på noen annen måte enn ved innføring av grønne sertifikater. Men det er faktisk grunn til å påpeke at det fra Regjeringens side ble gjort en grundig vurdering av de grønne sertifikatene. Man var i lange forhandlinger med svenskene, og kom altså fram til at systemet som nå legges fram, vil være mer hensiktsmessig i forhold til å få satt i gang produksjon av ny fornybar kraft og varme i Norge. Og «i Norge» er et vesentlig poeng her. Det er viktig å huske på at kostnadene ved å innføre grønne sertifikater var noe som strømkunden skulle betale. Det trenger ikke å være galt i seg selv, men skulle vi i Arbeiderpartiet være med på å legge en sånn ekstra byrde på forbrukeren, måtte vi vite at systemet fungerte. Og med «fungerte» mener jeg at det ville ha ført til mer fornybar kraftproduksjon i Norge.

Det argumenteres ofte med, senest av sakens ordfører i dag, at den ekstra regningen til forbrukeren ville veies opp ved at ny kraftproduksjon presser prisene nedover. Det er i og for seg riktig. Men det krever, til tross for at vi har en viss grad av kraftutveksling, at en vesentlig del av den nye produksjonen skjedde i Norge. Med et felles norsk-svensk marked er det sannsynlig at vi ville sittet igjen med halve regningen, mens en stor del av kraftutbyggingen skjedde i Sverige. Det var altså for Arbeiderpartiets og Regjeringens del ikke noe scenario som man ønsket seg.

Det var altså ikke manglende vilje fra regjeringspartiene som gjorde at grønne sertifikater ikke ble noe av. Faktum er at det forhandlingsresultatet vi satt igjen med, ikke var godt nok. Det ville ikke gitt den effekten vi ønsket oss. Hadde elsertifikatene vært et så suverent og uproblematisk virkemiddel som opposisjonen hevder, er det klart at det ville blitt innført.

For oss – og jeg regner med at det er en oppfatning de fleste kan dele – er det ikke sånn at grønne sertifikater er et mål i seg selv. Målet er mer produksjon av fornybar kraft og varme, og at det skjer på en måte som ikke belastet forbrukeren mer enn nødvendig.

Så er det lagt mye vekt på høringsuttalelser fra bransjen i denne debatten, naturlig nok. Vi ser den bekymringen som har vært uttrykt for om nivået på støtten er høyt nok til å utløse så mye elproduksjon som vi ønsker. Men det er også verdt å merke seg at man gjennom høringsprosessen i stor grad har fått tilslutning til prinsippet om produksjonsstøtte, altså til selve modellen som vi nå vil innføre. Så der tar Ketil Solvik-Olsen feil.

Så skjønner jeg at det er morsomt for opposisjonen for en gangs skyld å stå samlet og sprelle litt, og til og med å foreslå å sende en sak som denne, hvor man legger opp til tidenes satsing på fornybar kraft og varme, tilbake til Re-

gjeringen. Og for all del: Hold nå på! Men å trekke Regjeringens ambisjoner, engasjement og motiver i forhold til fornybar kraftproduksjon i tvil, er faktisk å bevege seg ut på svært, svært tynn is.

**Presidenten:** De talerne som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

**Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:40:36]:** Dagens debatt har inneholdt mange ulike elementer, og det er viktig fordi det er en viktig debatt i forhold til de klimautfordringene vi står overfor.

Jeg opplever en positiv tilbakemelding fra regjeringspartiene i forhold til energifond for landbruket, og ber derfor om at forslag nr. 12 omgjøres til et oversendelsesforslag.

**Presidenten:** Dette vil det bli tatt hensyn til under vøteringen.

**Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:41:17]:** Representanten Marthinsen sier at jeg tar feil når jeg påstår at høringsorganene slakter Regjeringens fornybar-politikk. Jeg var til stede på høringen. Det var ingen av de 14 høringsorganene som sa at Regjeringen ville klare å oppnå sine mål med den virkemiddelbruken den har, og de aller, aller fleste som i det hele tatt nevnte hvilket system de ville foretrukket, sa grønne sertifikater. Hvis representanten Marthinsen hørte noe annet på høringen, vil jeg gjerne ha det dokumentert. Men det var entydig det som kom fram på den høringen som jeg var på.

Så vil jeg gjerne at representanten Marthinsen også samtidig sannsynliggjør sin påstand om at investeringer i et grønt sertifikat-marked ville komme i Sverige. Econs analyse var at de sannsynligvis ville komme i Norge, og det var grunnen til at mange i Sverige var bekymret over dette. Det er Norge som har de store vindkraftforholdene, Norge har større potensial på småkraft, og Norge har betydelige ressurser på bioenergi som ikke er utnyttet. Da er det ingen grunn til å tro at de gjenværende prosjektene i Sverige vil være billigere å realisere enn de norske.

Jeg ser gjerne at representanten Marthinsen dokumenterer sine påstander.

**Terje Aasland (A) [12:42:45]:** Det er i hvert fall ikke kommet fram noe nytt i denne debatten, eller noe som var ukjent i forkant. Men det har kommet noen påstander som det kanskje er greit å dvele noe ved.

Det blir sagt her at hvis en hadde innført et grønt sertifikat-marked og latt kundene betale kostnadene, ville det utjamnes over tid. Den dokumentasjonen hadde det også vært moro å se, for det tror jeg faktisk ikke medfører rettighet. Jeg tror det er et faktum at den prisen vi ser i gjennomsnitt nå, uavhengig av den innsatsen som gjøres i forhold til å få inn ny fornybar energi, vil ligge nokså stabilt eller kanskje litt over det som er årlig gjennomsnitt pr. dato. Så når en snakker om påstander her, synes jeg det kommer like mye fra opposisjonen som eventuelt fra posisjonen.

Så ble det hevdet at jeg hadde sagt at det var for lite risiko i forhold til energiproduksjon. Nei, jeg sa ikke det. Jeg sa at det er ikke et mål for oss gjennom støtteordningen å fjerne enhver form for risiko i forhold til ny fornybar energi, og det står jeg fast ved. For det ordningen faktisk er ment innrettet mot, er at den skal være en risikoavlastning, men ikke en risikofjerning. Det synes jeg er et vesentlig poeng å ta med seg.

Det blir sagt fra Høyre at strømkundene betaler skatter og avgifter i dag og sånn sett finansierer også støtteordningen. Ja, det er jeg helt enig i. Men det er en sterk kontrast mellom Høyres forslag og Regjeringens forslag ved at vi finner rom innenfor de allerede innkrevde skatter og avgifter. Det har altså ikke Høyre klart å gjøre gjennom sine ting, men forholder seg blindt til de grønne sertifikatene.

Jeg synes teknologinøytralitet er litt lite vektlagt i debatten. Jeg synes egentlig det er litt underlig at både Kristelig Folkeparti og Venstre slutter opp om et grønt sertifikat-system som inneholder teknologinøytralitet, og som i all hovedsak i første fase vil bringe fram de mest robuste prosjektene, som igjen vil være vannkraftprosjekter. Da er det på en måte mismatch mellom det de sier, og det de faktisk gjør i denne sak, når en snakker om vern av vassdrag og hva en ønsker å legge til rette for der. Det er også litt merkelig at de og Fremskrittspartiet er samstemte i hovedprinsippene her, for det er faktisk slik at fem av Fremskrittspartiets forslag i denne saken går ut på å få ut ny vannkraft også innenfor sårbare områder. Så jeg synes samarbeidet – og koalisjonen – i denne saken er litt merkelig.

**Børge Brende (H) [12:45:54]:** Først vil jeg gi en kompliment til representanten Marianne Marthinsen for hennes innlegg, selv om jeg ikke var enig i alt det som ble sagt.

Så problematiserte hun dette med å betvile hverandres motiver. Én ting som skjer for ofte i denne sal, er at man faktisk betviler politiske motstanderes motiver. Selv om jeg er uenig i innretningene på det systemet Regjeringen har lagt opp til, betviler jeg ikke at regjeringens og Regjeringen ønsker å utløse mer fornybar energi. Jeg synes at det er en ganske viktig distinksjon. Det er ikke alltid vi fra Høyre har opplevd at de rød-grønne er så dyktige til å la være å sette spørsmålstejn ved motivene, men jeg synes det er ryddig å foreta en oppklaring på akkurat det punktet.

Når det gjelder de grønne sertifikatene, betviler jeg altså ikke Regjeringens motiver, nemlig å få utløst mer fornybar energi. Jeg tror det er enighet om at det trenger vi, både i forhold til strøm og energi og ikke minst i forhold til Kyoto-forpliktelsene våre. Men jeg mener, i likhet med dem som vi har hatt inne på høring, at et støttenivå på 4–10 øre/kWh er for lavt til å få utløst den fornybare energien som vi trenger. Jeg er dessverre redd for at i årene fremover vil det også bli ganske klart – når vi møtes neste gang vi skal diskutere dette.

Jeg ble også litt overrasket over å høre representanten Aaslands innlegg, der han argumenterer veldig sterkt mot

selve prinsippet om grønne sertifikater. Her kan det bli et lite påslag til strømforbrukerne, og det er teknologinøytralt. Vi må ikke glemme at Arbeiderpartiet var en sterk pådriver i Stortinget for at vi skulle få et grønt sertifikat-marked. Og det er riktig, det har aldri vært noen tvil om at det ville blitt et lite påslag til strømkundene. Nå fremstilles det som om nei, det ville ha vært verdens undergang. Men da er jeg også litt i stuss over hva som var føringene da man foretok disse forhandlingene med Sverige. Var det slik at det man sa da man var i opposisjon, ikke vil være noe man mener når man er i posisjon? Jeg tror at det lille påslaget som et riktig grønt sertifikat-marked ville ha innebåret, hadde man kunnet leve med, og jeg tror også det ville ha utløst så mye mer fornybar energi at det over tid hadde jevnet seg ut.

En annen svakhet med det systemet som nå ligger på bordet, er at det kan gå ganske lang tid før det blir godkjent i EUs systemer. Nå skal det sendes over til ESA, og man kan påregne en godkjennelse sommeren 2008. Da har det rent mye vann i havet – det kunne vært kraft fra minikraftverk, mye vind har blåst langs kysten vår, og mye skog har råtnet opp.

**Torbjørn Andersen (FrP) [12:49:11]:** Det var representanten Terje Aasland som gjorde det nødvendig for meg å gripe ordet. Han rettet en påstand mot meg og Fremskrittspartiet som gikk ut på at vi ikke kunne dokumentere at prisen når det gjelder grønne sertifikater, vil bli kompensert gjennom at det vil komme mer strøm inn i markedet. Jo, det finnes dokumentasjon; vi har belegg for å si det vi sier der. Agder Energi sitter på en rapport som viser at får man et sertifikatsystem, vil det generere en økt produksjon, slik at en husstand over tid faktisk vil tjene 200–300–400 kr på strømrregningen i løpet av et år gjennom en senking av de totale strømprisene i markedet, som – som det er sagt tidligere – en konsekvens av at elsertifikatsystemet stimulerer til økt produksjon.

Så den påstanden fra Arbeiderpartiet her om at vi ikke har belegg for dette, og ikke kan dokumentere det, er altså ikke riktig. Jeg har ikke dokumentasjonen her, men hvis Terje Aasland og Arbeiderpartiet er interessert i å få tilgang til rapporten, skal de med glede få det.

**Presidenten:** Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 2252)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

**presidenten:** Stortinget går da til votering i sakene nr. 1 og 2.

#### *Votering i sak nr. 1*

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Trine Skei Grande på vegne av Venstre

Forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, lyder:

«I

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om oppsplitting og nedsalg av NRK på en slik måte at virksom konkurranse oppnås og kulturpolitiske mål ivaretas.

II

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om gradvis avvikling av ordningen med fjernsynslisens.

III

Stortinget ber Regjeringen forhandle frem avtaler med kringkastingsselskapene som gir myndighetene råderett til å bruke etermediene i spesielle krisesituasjoner.»

Det votes alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:11 (2006-2007) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth og Ulf Erik Knudsen om omorganisering av Norsk rikskringkasting (NRK), og avvikling av ordningen med fjernsynslisens – avvises.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 85 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.57.52)

**Presidenten:** Det blir så votert over forslag nr. 2, fra Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med sak til Stortinget om andre og mer tidsriktige måter å finansiere en allmennkringkaster på enn dagens lisens.»

Presidenten antar nå at Fremskrittspartiet vil støtte forslaget subsidiært. – Det nikkes.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre ble med 79 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.21)

*Votering i sak nr. 2*

**Presidenten:** Under debatten er det satt fram 14 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Torbjørn Andersen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 4, fra Torbjørn Andersen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 5, fra Torbjørn Andersen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre

– forslagene nr. 6–9, fra Torbjørn Andersen på vegne av Fremskrittspartiet

– forslag nr. 10, fra Ivar Kristiansen på vegne av Høyre

– forslagene nr. 11 og 12, fra Line Henriette Holten Hjemdal på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre

– forslag nr. 13, fra Line Henriette Holten Hjemdal på vegne av Kristelig Folkeparti

– forslag nr. 14, fra Gunnar Kvasheim på vegne av Venstre

Forslag nr. 12, fra Kristelig Folkeparti og Venstre, er omgjort til et oversendelsesforslag. Forslaget lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen å utrede en energifondsordning for landbruket.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det votes over forslag nr. 14, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gi produksjon av varme fra bioenergi samme vilkår som produksjon av elektrisitet fra bioenergi.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre ble med 103 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.59.51)

**Presidenten:** Det votes over forslag nr. 13, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå rammevilkårene for fjernvarmeanlegg og legge fram sine vurderinger for Stortinget i statsbudsjettet for 2008.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 102 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.00.16)

**Presidenten:** Det votes over forslag nr. 11, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen revurdere støttenivået til fornybar elektrisitetsproduksjon for å utløse mer produksjon.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 97 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.00.43)

**Presidenten:** Det votes over forslagene nr. 6–9, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen delegerer konsesjonsmyndighet fra NVE til den enkelte kommune for utbygging av mikro-, mini- og småkraftverk inntil 3 MW



installert kapasitet, samt forenkle saksbehandlingen for småkraftverk.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå tidligere avslåtte eller reduserte vannkraftkraftutbygginger de siste 15 årene, kartlegge kraftpotensialet og fremme egen sak om dette for Stortinget.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen øke grensen for konsekvsjonsbehandling av småkraftverk i vernede vassdrag fra 1 MW til 3 MW, samt åpne opp for et mer fleksibelt vassdragsvern i forhold til utbygging av småkraftverk i vernede vassdrag.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen så raskt som mulig å legge frem forslag om å realisere det gjenstående potensial for vannkraftutbygging i samlet plan. Forslaget skal omhandle vannkraftutbygginger både i kategori 1 og kategori 2 i samlet plan.»

#### V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 23 stemmer ikke bifalt.  
(Voteringsutskrift kl. 13.01.11)

**Presidenten:** Det votes over forslag nr. 10, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen delegere konsesjonsmyndighet fra NVE til den enkelte kommune for utbygging av mikro- og minikraftverk inntil 1 MW installert kapasitet, samt forenkle saksbehandlingen for småkraftverk.»

Presidenten antar at Fremskrittspartiet vil støtte forslaget subsidiært. – Det nikkes.

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 73 mot 36 stemmer ikke bifalt.  
(Voteringsutskrift kl. 13.01.44)

**Presidenten:** Det votes over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en konsekvsutredning vedrørende vern av Vefsna før eventuelt vernevedtak fattes.»

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 73 mot 36 stemmer ikke bifalt.  
(Voteringsutskrift kl. 13.02.10)

**Presidenten:** Det votes over forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en evaluering av støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder i 2010.»

#### V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 67 mot 42 stemmer ikke bifalt.  
(Voteringsutskrift kl. 13.02.32)

**Presidenten:** Det votes over forslagene nr. 2 og 3, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen, innenfor rammen av grunnfondet for fornybar energi eller et el-sertifikatmarked, finne en finansieringsordning som sikrer at vindkraftanlegg med byggestart før 1. januar 2004 får en produksjonsstøtte av den størrelsesorden de var forespeilet da investeringene ble gjort.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide en oversikt over potentialet for utvidelse og opprustning av eksisterende vannkraftverk i Norge, samt foreslå virkemidler som kan realisere O/U-potentialet.»

#### V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 61 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.02.57)

**Presidenten:** Det votes så alternativt mellom innstillingen fra komiteen og forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

- «1. St.meld. nr. 11 (2006-2007) Om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet), sendes tilbake til Regjeringen.
2. Stortinget ber Regjeringen så raskt som mulig gjenoppta forhandlingene med Sverige om et felles marked for el-sertifikater.»

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 11 (2006-2007) – om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet) – vedlegges protokollen.

#### V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 61 mot 48 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.03.42)

S a k n r . 3  
*Referat*

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.  
Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens  
§ 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

**Presidenten:** Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 13.04.

---